

VINERI 2 Iunie 2000 ANUL III [L] NR. 22

FOAIA românească

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

„Joac-o, mă, pă Mărie,
n-aștepta și zică ie.
Că și zică îi rușine,
dac-o joci îi pare bine.”

Perinița la Giula

Ungurii înțeleg muzica mea

**Am fost crescut de mic
la biserică...**

Picanterii în cosmos

CALENDAR ORTODOX

5 iunie, luni – Sf. Sfinții Mc. Dorotei, Marcian, Nicandru și Leonid
6 iunie, miercuri – Cuv. Visarion și Ilarion cel Nou
7 iunie, marți – Sf. Sfinții Mc. Teodot, episcopul Ancirei; Sf. Mc. Zenaida și Sevastiani; Cuv. Antim
8 iunie, joi – (+) Înălțarea Domnului (Ziua Eroilor); Aducerea Moaștelor Sf. Mare Mc. Teodor Stratilat; Sf. Mc. Nicandru și Marcian; Sf. Mc. Caliopei; Cuv. Melania
9 iunie, vineri – Sf. Chiril al Alexandriei; Sf. Mc. Tecla, Marta și Maria
10 iunie, sâmbătă – Sf. Sfinții Mc. Timotei și Alexandru; Sf. Mc. Antonia
11 iunie, duminică – Sf. Ap. Bartolomeu și Barnaba Duminica a VII-a după Paști (a Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecu-menic)

AGENDĂ

5 iunie

1865 – a apărut, la Budapesta, primul număr al revistei „Familia”. Revista a fost publicată de Iosif Vulcan, ziarist excelent, autor de poezii, nuvele, romane și piese de teatru. Datorită entuziasmului și stăruinței sale, revista beletristică și socială „Familia” a apărut, fără întrerupere, timp de 42 de ani, între 1865-1880 la Budapesta, iar între 1880-1906 la Oradea. Atât prin longevitatea ei de patru decenii, cât și prin năzuința de a înregistra toate evenimentele literare și culturale din Bihor, Transilvania și România, „Familia” a fost una dintre cele mai însemnate și populare reviste românești din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Începând cu 18 octombrie 1870, revista devine organul fundației, care se străduia să creeze în Transilvania un teatru românesc. Între meritele redacției a figurat și lansarea lui Mihai Eminescu, în 1864.

6 iunie

1871 – s-a născut, la Botoșani, *Nicolae Iorga*, istoric, publicist, orator, om politic și scriitor. A fost profesor la Universitatea din București, Doctor Honoris Causa la Oxford, Sorbona și al altor academii și societăți științifice din străinătate. A scris peste 1000 de lucrări.

7 iunie

1716 – se stinge din viață *Constantin Cantacuzino*, stolnic, mare cărturar român, personalitate de seamă a vechii culturi românești, umanist cu studii la Veneția și Padova, istoric, geograf și diplomat.

1886 – s-a născut savantul român *Henri Coandă*, pionier al aviației mondiale. A conceput și construit în 1910 primul avion cu reacție din lume, încercat de el, în zbor, în același an.

8 iunie

1967 – se stinge din viață, la Iași, *Otilia Cazimir*, poetă sentimentală, cu înclinații spre evocarea universului minuscul, creatoare a unei poezii de o „mare prospețime de senzații”. A scris versuri pentru copii pline de gingășie (*Jucării și Baba iarnă în tră-n sat*, 1954), și o memorialistică puternic străbătută de regretul scurgerii timpului (*Prietenii mei scriitori...*, 1960). A fost tovarășa de viață a poetului George Topârceanu.

9 iunie

1856 – Vasile Alecsandri publică, în revista *Steaua Dunării*, poezia *Hora Unirii*, realizată prin refacerea și lărgirea valorii simbolice a vechii „Hore a Ardealului”. Poezia, potrivită pe o melodie de circulație în epocă, a devenit, în scurt timp, imnul de luptă pentru Unirea Principatelor.

1912 – se stinge din viață subit, la Berlin, dramaturgul și scriitorul *Ion Luca Caragiale*. Astăzi el își are mormântul la Cimitirul Bellu din București, nu departe de Eminescu. Cele mai cunoscute opere: „O noapte furtunoasă”, „O scrisoare pierdută”, capodopera sa poetică, *Năpasta*.

10 iunie

1839 – s-a născut, la Humulești, marele povestitor, *Ion Creangă*, clasic al literaturii române.

11 iunie

1910 – s-a născut în Saint-Andre-de-Cubzac pionierul cercetării mării, *Jacques-Yves Cousteau*.

1920 – la *Trianon* s-a semnat *tratatul* prin care s-au fixat hotarele dintre România și Ungaria.

Institutul de cercetări 850 de mii,
UCRU 600 de mii forinți

Ministerul Patrimoniului Cultural Național a decis despre subvenționarea bugetară a funcționării organizațiilor civile. Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) a primit din acest fond 600 de mii de forinți, iar Comunitatea Cerce-

tătorilor și Creatorilor Români din Ungaria 300 de mii de forinți. Tot din această sursă, Ministrul sprijină și Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, contribuind la cheltuielile de funcționare ale instituției cu 850 de mii de forinți.

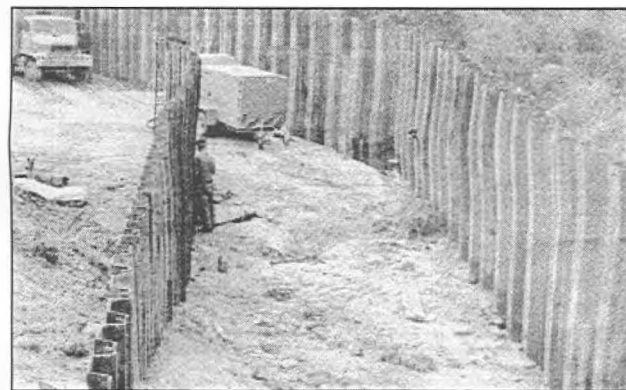
Colaborare în domeniul hidrologic

Inundațiile mari din martie și din aprilie au afectat nu numai zonele Tisei, ci și depresiunea Crișurilor. Ca atare, Direcțiunea de Reglare a Apeilor Crișurilor din Giula avusese multe griji și multă muncă. Iar toate acestea nu s-ar fi putut realiza cu succes, dacă nu ar fi existat o colaborare armonioasă, coordonată cu direcțiunea respectivă de la Oradea, dat fiind că cele trei Crișuri au început să crească încă pe teritoriul României. Mai mult chiar, pericolul cel mai mare a fost tocmai la Crișul Alb și Crișul Negru, încă în România, dar în apropierea orașului Giula. Acolo, chiar la frontieră, la kilometrul 33, digul de la malul drept al Crișului Alb nu a mai rezistat, încât apa s-a revărsat în depresiunile de inundație, în părțile ungare de la Dénesmajor

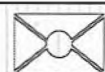
și Gyulavári. Toate acestea s-au întâmplat încă în primăvară, în primele zile din aprilie, cauzând griji și nopți nedormite oamenilor de acolo, precum și mari probleme specialiștilor hidrotehnici din ambele țări.

Pe baza unor planuri comune, bine coordonate, refacerea și întărirea digurilor de frontieră a fost o muncă de mari proporții care a pretins competență, mari fonduri financiare și pricepere. Iar în acest

amplu proces de refacere, lucrătorii direcțiunii giulane s-au dovedit la înălțime: ei au întărit digurile cu șine și plăci de oțel, au ridicat înălțimea dolmelor și au finisat întreaga reconstrucție a digului de pe porțiunea amintită, de pe teritoriul României. La ora actuală aceste lucrări s-au terminat și înseamnă o garanție că în viitor astfel de revărsări ale Crișului Alb nu vor mai periclita viața locuitorilor de aici.

Poșta redacției

„Unde au pierit excursiile organizate în România?”

Mai sînt încă vreo 2-3 săptămîni și iarăși ne găsim în vacanța mare a copiilor, în vacanța de vară. Aproape în fiecare an, la începutul verii, îmi amintesc cu mult drag decălătoriile, excursiile făcute odinioară în România, ca elevă a școlii românești din Giula, și mai tîrziu, a Liceului N. Bălcescu. Totodată pe lîngă amintirile frumoase simt și un gol mare, simt lipsa acestora pentru elevii de azi ai școlilor noastre. Cred că din mai multe motive ar fi foarte de folos călătoriile organizate în țara-mamă. Iată cîteva dintre ele:

– În zilele noastre, cînd și prin satele noastre române se vorbește tot mai puțin limba maternă, poa-

te ar fi bine ca copiii să petreacă 10-12 zile într-un mediu viu al limbii.

– Pentru un copil care este obișnuit cu cîmpia, ar fi o curiozitate să-și petreacă timpul liber în munți. România, atît de apropiată de noi, cu frumusețile ei naturale, nu este cercetată și cunoscută de copiii noștri în mod suficient.

– Și neapărat trebuie amintită îmbogățirea cunoștințelor geografice, istorice și literare.

Nu cunosc motivele pentru care azi nu se mai organizează astfel de excursii: nu sînt posibilități pentru organizarea lor sau nu este cine să le organizeze?

Cu toată stima:
„Un cetitor”
din Micherechi

Ziua minorităților
în Capitală

Autoguvernarea sectorului V din Budapesta, împreună cu autoguvernările de minoritate din acest sector, au organizat la 2 iunie a.c., Ziua Minorităților. La începutul întîlnirii, *Szarka László*, conducătorul Atelierului de Cercetări a Minorităților din cadrul Academiei Maghiare de Științe și *dr. Rubovszky György* au vorbit despre șansele reprezentării în Parlament a minorităților din țara noastră. *Ana Oros Simon*, director adjunct al Departamentului pentru Minorități din cadrul Ministerului de Învățămînt a informat publicul despre situația școlilor și a învățămîntului de naționalitate. În cursul zilei, au evoluat pe scenă și diferite echipe folclorice. Comunitatea noastră nu a fost reprezentată prin nici o formație.

Alexander Bălănescu a concertat în țara noastră

– Ați concertat în mai multe orașe din Ungaria. Ce impresie V-a lăsat publicul maghiar? Credeți că este receptiv la muzica modernă?

– Mi-am dat seama că publicul maghiar este un public extraordinar, pentru că știe să combine o cunoștință de tradiție în muzică cu o căldură specială. E un public foarte călduros, care poate să aprecieze nuanțele mai subtile ale muzicii. Cred că pentru muzica mea este, poate, cel mai bun public dintre toate pe care le-am întâlnit.

– Muzica dv. îmbină mai multe genuri: muzică clasică, jazz, folk și mai multe culturi. Cum se poate ca aceste genuri diferite să fie adunate la un loc și să iasă din ele o muzică atât de fantastică?

– Este legat de istoria mea personală, probabil. Eu m-am format ca muzician clasic, și de când am terminat studiile, încerc să mă eliberez de această tradiție. Sigur că o folosesc ca rafinament tehnic, însă m-am interesat în primul rând de muzică folclorică, deci, de rădăcinile de unde mă trag eu, din România. Dar mă interesează și orice alt fel de muzică, chiar și muzica electronică, și așa-zisa „dance-music”. Încerc să am influențe cât mai largi. Eu nu fac prea mare diferență între categoriile de muzică. Cred că e interesant ca un muzician să încerce întotdeauna să dezvolte granițele teritoriului unde lucrează în artă.

– Actualmente la ce lucrează Quartetul Bălănescu?

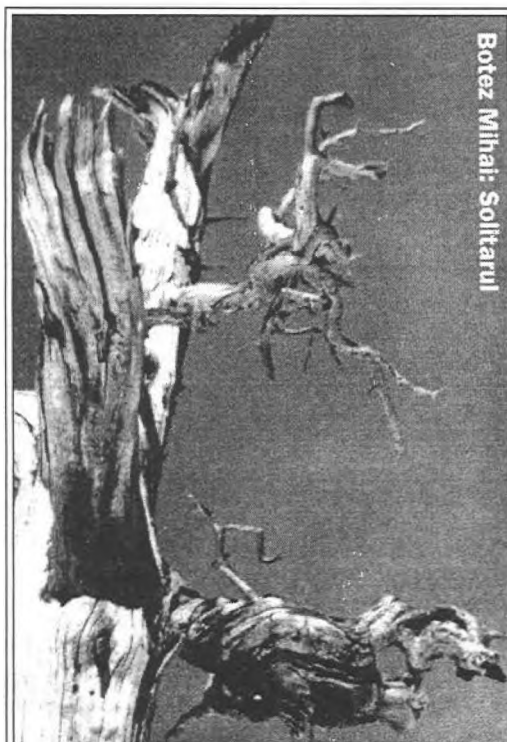
– Abia am terminat o muncă foarte intensivă pentru muzica unui film italian și discul acestei muzici va ieși în septembrie. Dar am și început să lucrez la un nou disc. Aproape tot materialul îl avem deja. Aș vrea ca acesta să fie un fel de continuare a discului cu titlul „Luminiza”. Va fi diferit de Luminiza, cred, dar vreau să dezvolt aspectele experimentale ale muzicii.

– Ați amintit muzica de filme. Cum funcționează această muncă: vi se adresează regizorul cu o comandă și dv. vă puneți pe treabă? Se poate compune muzică la comandă?

– Sunt diferite situații de-a lucra cu filmul. Cel mai frumos este când mai întâi compunem muzica, iar imaginile sunt inspirate de muzică. Aceasta se întâmplă foarte rar, dar există și astfel de cazuri. De exemplu, am lucrat cu un animator grozav. Am făcut 20 de filme mici cu el împreună și ne cunoaștem așa de bine, artistic, că devine ca o colaborare aproape improvizată. Îmi place foarte mult să lucrez cu filmul, pentru că e mult mai ușor decât a compune așa, în abstract, pentru muzică de concert. Ești inspirat de imagini, de atmosferă. La început e ușor, doar după aceea intervin anumite dificultăți, adică, trebuie atenție ca muzica să suporte imaginea, apoi nu trebuie să uităm nici de dialoguri... Toate acestea necesită atenție deosebită. E formidabil și faptul că prin film se poate ajunge la un public mult mai larg, decât în mod normal cu o muzică nouă, deși, muzica pe care o fac, cred că e accesibilă. Însă to-

Violonistul Alexandru (Alexander) Bălănescu s-a aflat în turneu în Ungaria, în perioada 19-23 mai a.c. După publicul din Pécs, Budapesta și Győr, și amatorii muzicii moderne din Seghedin au avut prilejul să asculte cele mai noi piese ale artistului originar din România, zona Maramureșului. Înaintea concertului din Sinagoga Veche din Seghedin, Anamaria Brad a stat de vorbă cu Alexandru Bălănescu, care în prezent trăiește în Marea Britanie.

„Armonii arădene”

În ziua de 26 mai a.c. în Sala de marmură a complexului sportiv din Bichișciaba s-a deschis o expoziție de artă fotografică cu titlul „Armonii arădene”, cuprinzând lucrările a 10 fotografi din Arad. Expoziția poate fi vizitată până la 26 iunie.

tuși, este într-un fel o muzică experimentală.

– Ce face Alexandru Bălănescu când nu e la înregistrări, la concerte, nu face repetiții, când nu se ocupă de muzică? De ce sînteți preocupat în timpul liber?

– Mi-ați promis că nu-mi puneți întrebări grele. Aceasta este grea, pentru că foarte puțin timp mă odihnesc, iar când am puțin timp liber, mă gîndesc la următorul proiect. Nu-mi plac vacanțele. Sînt foarte obositoare pentru mine.

– Totuși mai insist... Ce muzică ascultați când nu vă ocupați de muncă?

– Foarte eclectic. De exemplu, în momentul de față am redescoperit o muzică, pe care am ascultat-o în copilărie, muzică franceză de șansonetă, reprezentată de Jacques Brell, Francois Sarti și Juliette Greco. Întotdeauna mi-au plăcut operele lui Mozart, iar acum redescopăr opera italiană, pe care n-am avut timp s-o studiez în amănunte, mai ales operele lui Verdi, Puccini. Ascult cu mare plăcere muzica experimentală electronică, un fel de house-music. Sînt niște grupuri foarte interesante în Franța, care se dezvoltă la influența așa-zisei world-music. Dar întotdeauna mă întorc la muzica clasică: îmi place foarte mult muzica de cameră, cvartetele și cvintetele lui Schubert, ultimele cvartete ale lui Beethoven. Îmi face plăcere să ascult muzica lui Bartók, un mare geniu al secolului XX. Am avut privilegiul să lucrez cu grupul Muzsikás la un disc de Bartók și am restudiat muzica lui. Deci, tot felul de muzică îmi place.

– Mai aveți prima vioară? Există o oarecare nostalgie pentru un instrument la care ați cîntat mai demult?

– Nu mai am prima mea vioară, însă o am pe cea cu care am plecat din România, care este o vioară de șapte optimi, la care am cîntat mai mulți ani ca copil. Acum însă folosesc de mulți ani o singură vioară, dar care nu este proprietatea mea. A fost construită în Veneția, în 1692. E un instrument foarte special. Am încercat la un moment dat s-o cumpăr, dar proprietarii n-au vrut s-o vîndă și acum nici n-aș putea s-o cumpăr că e mult prea scumpă. Nici nu-mi pot închipui să cînt la alt instrument, ea face parte din mine. Deci, instrumentul e foarte foarte important pentru un muzician.

– Fiecare dintre noi avem vise. Care este cea mai mare dorință a dv.?

– E greu de spus. Aș dori ca ceea ce fac să devină mai unificat. Fac foarte multe lucruri interesante, însă aș vrea ca discurile, piesele, filmele, teatrul, toate să se integreze mai mult, și munca să fie valorificată într-un fel mai bine. Ceea ce mă emoționează foarte mult acum este că mi s-a cerut să fiu director la un spațiu de arte moderne, mai ales de muzică și teatru care e atașată de Opera din Budapesta. Mi s-a cerut să dau direcția artistică și de muzică la acest spațiu. Poate această muncă interesantă și de lungă durată îmi va da unitatea de care am mare nevoie.

Nu vor fi schimbări în traficul personal

Problema punctelor de frontieră este una dintre principalele teme cu care se ocupă în ultimul timp conducerea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Este normal că se vorbește și se va vorbi tot mai mult despre această chestiune, fiindcă o dată ce Ungaria va adera la Uniunea Europeană, iar România va fi primită în această structură numai cu câțiva ani mai târziu, trecerea frontierei româno-maghiare nu va fi atât de simplă.

La ședința din joia trecută, care a avut loc la sediul Autogovernării pe Țară, președintele *Traian Cresta* a invitat vameși maghiari și reprezentanți ai ambasadei și consulatului României în țara noastră. *Traian Pleșcan*, primul secretar al Ambasadei și *Alexandru Mureșan*, consul la Seghedin au putut face cunoștință cu noile reglementări vamale, care vor

intra în vigoare la 1 iulie 2000. Despre programul de dezvoltare a punctelor vamale a vorbit maiorul *Mihai Netea*, referent de specialitate al Direcției Vamale (VPOP). Scopul principal este îmbunătățirea infrastructurii punctelor vamale existente. S-a amintit că lucrările de la Ártánd și Giula se vor termina până la sfârșitul anului viitor. Se prevede deschiderea a patru noi puncte de tre-

cere a frontierei româno-maghiare, dar până se va ajunge la aceasta, ambele țări, atât Ungaria cât și România, trebuie să asigure condițiile financiare și juridice. Cei prezenți au fost informați de *Márkus András*, locțiitor al comandantului Miliției Vamale și Economice despre schimbările juridice vamale din viitor. În traficul personal nu sînt așteptate schimbări, doar în comerț. - va -

Relații bilaterale

Micherechi - piatră de construcție din România

Micherechiul se poate mîndri cu o rețea rutieră destul de dezvoltată. La ora actuală, 70 la sută a străzilor sînt pavate și asfaltate. Așa cum s-a putut afla de la *dr. Gheorghe Ruja*, primarul comunei, în anul viitor se vor termina lucrările de asfaltare a ultimelor străzi, realizîndu-se sută la sută

programul de construcție a drumurilor. În acest scop, Primăria a apelat la posibilitățile oferite de localitatea înfrățită Batar, din România. În preajma comunei de la malul Crișului Negru, aflată la poalele Munților Bihorului sînt mai multe cariere de piatră. Iar materialele de construc-

ție aduse de acolo, de la cîteva zeci de kilometri, sînt cu 50% mai ieftine decît cele aduse din orice altă parte a Ungariei.

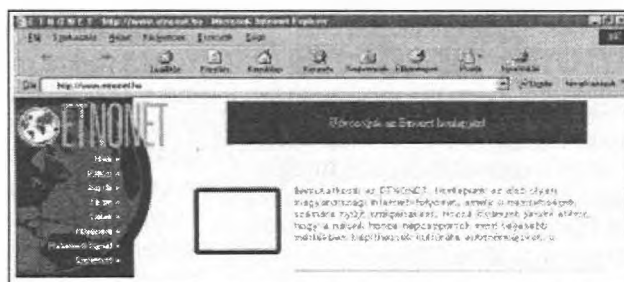
Ca atare, înfrățirea, care pînă acum se limitase mai ales la planul cultural, se va dezvolta pe viitor și pe plan economic, avantajos pentru ambele localități.

Minoritățile din Ungaria pe Internet

În scurt timp va fi lansată pe Internet o pagină care va oferi diferite servicii naționalităților din țara noastră. Titlul paginii va fi ETNONET, și poate fi contactată la adresa www.etnonet.hu. Realizatorii ei vor să contribuie la dezvoltarea autonomiei culturale a comunităților care de secole trăiesc în Ungaria ca minorități naționale sau etnice. Scopul principal este

ca toate etniile să găsească aici informații utile, și să li se ofere un spațiu unde își pot prezenta valorile culturale, actualitățile din viața pu-

blică. Pe această pagină vor fi introduse și concursurile publicate pentru minoritățile naționale și etnice din țara noastră.

La Budapesta

Continuă dialogul româno-maghiar

La Centrul Cultural al României de la Budapesta continuă dialogul româno-maghiar desfășurat sub genericul „Întîlniri”. Astfel, luni, 22 mai a.c., în sala de conferințe a Centrului Cultural al României de la Budapesta a avut loc o dezbatere pe tema canonului cultural.

Subiectul propus a fost abordat cu mare competență profesională de către profesorul universitar *Mircea Martin*, directorul Editurii „Univers” din București, de către eseistul și criticul literar *Ion Bogdan Lefter*, directorul revistei „Observatorul cultural”, de către prozatorul și criticul literar *Gheorghe Crăciun*, consilier la Editura „Paralela 45”, de către eseistul și poetul *Caius Dobrescu*, redactor-șef adjunct la revista „Interval”, precum și de către *Laurențiu Constantin*, lector la Catedra de limba și literatura română de la Universitatea ELTE din Budapesta. Din partea maghiară invitația a fost onorată de personalități de excepție, nume de referință în domeniul criticii și teoriei literare, dar și al literaturii, cum ar fi: profesorul universitar *Szegedi-Maszák Mihály*, eseistul *Morcsányi Géza*, directorul Editurii „Magvető”, renumitul prozator *Závada Pál*, criticul literar *Szepes Erika*, redactor-șef la revistele „Ezredvég” și „Tisztás”, prozatorul și traducătorul *Márton László*, poeta și plasticiana *Tóth Krisztina*, poetul și traducătorul *Vörös István*, eseistul și criticul literar *Szántó F. István*, precum și istoricul și criticul literar *Ágoston Vilmos*.

Într-o ambianță destinsă, invitații Centrului Cultural al României de la Budapesta, nume de referință în domeniul literaturii din România și din Ungaria, au purtat un dialog cît se poate de eficient pe marginea canonului cultural, reușindu-se astfel să se contureze un util schimb de opinii privind diferitele aspecte specifice literaturii române și maghiare.

Cu această ocazie, *Szepes Erika*, a solicitat participanților din România grupaje de poezii semnate de autori tineri din România, în vederea traducerii și publicării lor în revistele pe care le conduce.

Martí, 23 mai a.c. *Ion Bogdan Lefter*, *Gheorghe Crăciun*, *Caius Dobrescu*, și *Laurențiu Constantin* au fost invitați de către redactorii și colaboratorii revistei „Jelenkor” din Pécs, unde a fost reluată dezbateră pe marginea canonului cultural. Cu această ocazie s-au pus bazele unei colaborări de mai mare anvergură între revistele „Observatorul cultural” și „Interval” din România și revista „Jelenkor” din Pécs.

Aceste evenimente s-au concretizat datorită sprijinului acordat de către Ministerul Culturii și Ministerul Afacerilor Externe din România.

Anamaria Pop, director

Centrul Cultural al României la Budapesta

Întîlnirea Euroregiunii Carpați

În perioada 1-4 iunie are loc la Nyíregyháza prima întîlnire culturală a minorităților din Euroregiunea Carpați. Manifestarea de patru zile este un bun prilej pentru ca reprezentanții naționalităților și politicienii din țară să discute despre viața și pro-

blemele lor de toate zilele. În prima zi, joia a avut loc „ziua românească”, la care a fost invitat și domnul *Petru Cordoș*, ambasadorul României la Budapesta, respectiv echipa de dansuri populare a școlii generale și corul mixt din Apateu.

I. K.

Unde sînt românii?

Articolul pe care îl publicăm mai jos l-am primit la redacție din partea unei bibliotecare, a unui om al literelor, care de ani în șir are relații cu românii din Ungaria, dar totodată dovedește că știe să ne privească și de la distanță. (Poate n-ar fi rău dacă și alți responsabili ar

ști acest lucru!) **Olga Eisele**, referent român la Biblioteca Centrală pentru Limbi Străine din Budapesta asigură cărți românești pentru bibliotecile noastre. Cum vede ea situația românilor din județul Bihor? Datele statistice sînt grăitoare.

În Ungaria legea asigură naționalităților identitatea culturală. Paragraful 60/66 al Legii Culturale dispune despre asigurarea bibliotecilor naționalităților.

Între Ministerul Culturii al României și Ministerul Patrimoniului Cultural Național al Ungariei s-a constituit un plan de muncă pe perioada 1999-2001. În acest plan se prevăd legături între biblioteci și bibliotecari, schimburi de documentare între cele două țări.

La inițiativa Bibliotecii Județene Bihor (Ungaria),

ne-am deplasat în nouă localități ale județului, unde există biblioteci cu material în limba română, unde sînt autogovernări românești și unde în învățămînt se predă limba română.

Am vizitat bibliotecile pentru a revizui materialul în limba română, pentru a scoate din inventar cărțile neactuale, învechite, pentru a reorganiza

Stăm la dispoziția a celor români din Ungaria, care au uitat limba maternă sau doresc să-și reîmprospă-teze cunoștințele.

fondul românesc. Toate acestea s-au făcut în vederea aprovizionării pe viitor a bibliotecilor cu cărți în limba română.

Am primit date aproximative referitoare la românii din localități, date care se bazează pe evidențele registrelor Stării Civile din 1995. Credem că aceste date pe care vi le prezentăm mai jos sînt mai exacte decît datele recensămîntului populației. Tabelul mai cuprinde și rezultatele obținute după revitalizarea fondului de cărți în limba română.

Localitatea	Populația	Români	Autoguv. Rom.	Școală	Nr. cărți românești
Apateu	1500	750	este	3ore/săpt.+grăd.	666
Bedeu	450	300	este	bilingvă și grădiniță	303
Darvaș	756	?	este	16 copii	150
Jaca	1920	480	este	cerc de limbă	603
Leta Mare	7100	2130	—	—	355
Peterd	760	20	—	—	290
Pocei	2973	1486	este	—	551
Săcal	1300	700	este	3ore/săpt.+1zi grăd.	555
Vecherd	230	207	este	—	147

În localitățile unde nu se predă limba română am găsit un dezinteres total față de bibliotecă, față de limbă.

Mă întreb: UNDE SÎNT ROMÂNII?

Probabil:

— la *Bedeu*, unde școala funcționează excelent, are și bibliotecă bine dotată, separată de cea a comunei;

— la *Săcal*, unde am constatat numai lucruri îmbucurătoare,

— la *Apateu*, unde merge mai greu, dar totuși re-

zultatele sînt promițătoare

— la *Darvaș*, unde doar acum s-a înființat autogovernarea, oamenii doresc să-și recapete identitatea, 16 copii sînt înscriși la cursul de limba română, urmînd să se organizeze cursuri și pentru adulți.

Și nu — în celelalte 5 localități unde am găsit nepăsare totală din partea locuitorilor asimilați, fără nici o dorință de a regăsi limba și cultura română.

În biblioteci sînt cărți pentru copii de toate

vîrstele, precum și pentru adulți. Bibliotecarii din localități, asemenea Bibliotecii Județene Bihor și a Bibliotecii Centrale de Limbi Străine — Serviciul Naționalități — din Budapesta stau la dispoziția tuturor românilor din Ungaria, care au uitat limba maternă sau doresc să-și reîmprospăteze cunoștințele.

Olga Eisele
referent român
Biblioteca Centrală
de Limbi Străine,
Serviciul Naționalități

În atenția celor exigenți

Cîte ceva despre verbe

După modificarea ortografiei, conform căreia s-a introdus scrierea cu *ă*, (ceea ce este în parte revenirea la ortografia veche), profesorii de limba română au fost, în unanimitate, de părere ca în școlile noastre să fie păstrat și pe mai departe modul de scriere de pînă acum. Hotărîrea a fost motivată just. Pe de o parte, deoarece elevii mai folosesc și vor mai folosi și în viitorii ani manuale cu scrierea lui *î* (în afară de cuvîntul român și derivatele lui), pe de altă parte, pentru că noua ortografie ar însemna dificultăți pentru școlari.

Bineînțeles, în alte organe de presă publicațiile, studiile, articolele pot apărea, precum și apar, cu noua ortografie. Nu este însă acceptabil ca autorii să folosească în scrierile lor alternativ formele *sînt* și *sunt*.

În legătură cu celelalte verbe auxiliare, adesea întîlnim forme greșite ca: să aibe, în loc de: să aibă și (ei) vreau, în loc de (ei) vor.

Sub influența graiurilor noastre conjugăm unele verbe cu -esc. De pildă: mințesc, sprijinesc, împărțesc, înghițesc, în loc de: *mint*, *sprijin*, *împart*, *înghit*. Se întîmplă să spunem *săr*, în loc de: *sărez*, și gustez, în loc de: *gust*.

Alte verbe, folosite foarte des, apar atît în scris, cît și în vorbire în forme ca: șede, așează, izvorește, hotărește, în loc de: *șade*, *așază*, *izvorăște*, *hotărăște*. Formele corecte de conjunctiv în cazul celor două din urmă sînt: *să izvorască*, *să hotărăască* și nu: *să izvorească*, *să hotărească*.

Se comit greșeli și sub influența limbii maghiare, privind cazul care trebuie folosit după anumite verbe. Să evităm formele *îți* ajut, cer de la el, mi-a reușit și să folosim: *te ajut* (pe tine), *îi cer* (lui), *reușesc* (să...).

Foarte utilă mi se pare răsfoirea dicționarului explicativ (DEX), nu numai pentru a afla dacă un verb se conjugă cu -esc sau cu -ez, dar și pentru a ne convinge de bogăția limbii române, de numeroasele sinonime ale verbelor și expresiilor cum sînt de pildă:

a-i plesni (sau a-i crăpa) cuiva obrazul de rușine = a se rușina foarte tare;

a umbla (sau a păși, a merge) în vîrf de degetelor = a umbla pe furis, tiptil;

a-i trece (sau a-i da, a-i trăsni) cuiva ceva prin minte = a se gîndi (dintr-o dată) la ceva; a-i merge (sau a-i umbla, a-i toca) cuiva gura ca o moară = a vorbi mult și inutil.

Cu ajutorul dicționarului să ne îmbogățim cunoștințele și pentru ca cei care publicăm să nu ajungem (sau să nu ne facem, să nu fim, să nu rămînem) de rîs, căci vîzînd atîtea greșeli supărătoare, unii cititori vor sta (sau se vor ține, vor rămîne, vor încremeni) țîntuiți locului.

Lucia Borza

»De-acum încolo/Oamenii nu mai au voie să moară pentru adevăr/Acum e rîndul adevărului să moară pentru oameni«. Așa se încheie un poem («Decret») al celui socotit de mulți cel mai important poet român din exil: »suedezul« Ion Miloș, originar din Banatul lugoslav (comuna Sărcia, azi Sutjeska), din opera căruia a apărut de curînd o masivă antologie («Sufletul și nordul», Editura Augusta, Timișoara, 1999).

Poezia lui Miloș e o poezie obsedată de orbirea celorlalți. E strigătul despre o lume în care adevărul se răstignește zilnic de pomană, în care »raiul nu mai fascinează«, iar »Dumnezeu se roagă singur într-o pustie«. Ion Miloș știe prea bine că numai ceea ce e real e adevărat și viceversa și de aceea protestele sale acide au ca țintă civilizația înlocuitorilor care tind să aducă »identitatea perfectă între lucruri și fin-

Dimineața lui Ion Miloș

țe«, de-ființarea omului și transformarea lui într-un obiect, tot așa cum pe Dumnezeu-Omul L-am transformat într-un nume sonor, dar fără conținut. De aici apare necesitatea de a privi în fiecare dimineață »în suflet/Să văd/Dacă cineva nu l-a înlocuit pe Dumnezeu«, pentru că »totul se poate schimba și înlocui«. Omul tinde să devină ultima victimă a propriei sale operațiuni de înlocuire: »Nimic mai ușor decît să reciclezi un om«. Într-o lume dirijată de puterea care »minte, fură, înșeală«, civilizația mizează pe ideea unui progres cît un păcat originar: »Omorându-și fratele Cain/Și-a ridicat standardul de viață«.

Oricâtă joacă ironică e deseori în visurile lui Ion

Miloș, ele ascund avertismente supreme: absurdul ontic («Realitatea și adevărul/Sunt ca surdul cu mutul») se traduce în tragismul regnului uman pentru care sacrul, alungat de înlocuitorii săi, e păstrat în lume, ca printr-un fir de păr, numai de conștiința însăși a tragicului: »Frunzele adevărului tremură în lacrimile mele«. Acolo, în exil («suedezul» nostru are, într-un vers, o replică atît la formula din titlul »Dumnezeu s-a născut în exil« al lui Vintilă Horia cît și la un celebru vers scris în închisoare de Radu Gyr: »Astă noapte s-a exilat Iisus în inima mea«), Ion Miloș nu mai crede în »realitatea« pe care i-o arată jurnalul de seară, ci în Adevărul către care »vin gândurile dimineața«: »În ce să cred/ Dacă nu în morții care învie/ Și-n omul care merge pe ape«.

Dragoș Moraru, București

1 iunie

Sărbătoarea fiecărui copil

„Un copil poate fi asemănat cu pânza pe care o pregătește pictorul pentru zugrăvirea unui tablou. Ce va zugrăvi pe el pictorul – ceva bun sau ceva rău, ceva sfânt sau păcătos, înger sau demon – acela va și rămâne. Tot așa și copilul. Ce educație îi vor da părinții de la început, cu ce fel de obiceiuri îl vor deprinde, plăcute sau urâte lui Dumnezeu, îngerești sau diavolești, cu acelea va și trăi.” (Dimitrie din Rostov)

Pentru fiecare om cele mai frumoase zile dintr-un an sunt acelea în care el este sărbătorit, când primește daruri, sau zâmbete și vorbe calde din partea celor din jur. Cu atât mai mult, pentru un copil o zi de sărbătoare este aducătoare de surprize și bucurii care rămân ca o plăcută amintire.

Dragi părinți, v-ați gândit însă vreodată că, modul în care organizăm o petrecere pentru copilul nostru face parte din educația pe care I-o dăm? Da, copilul chiar și atunci când sărbătorește plin de veselie cu ceilalți copii, trăiește o lecție de viață. În momentele în care copilul petrece, în mintea lui se sădesc niște principii cu care va lucra mai târziu.

Și în acest an, sărbătoarea copilului a însemnat pentru copiii Bisericii Baptiste Române din Micherechi un prilej bun de a-și chema fiecare prietenii din sat la un timp de închinare și mulțumire lui Dumnezeu, pentru grija pe care le-o poartă în fiecare zi. Pentru copii, bucuria de a avea duminică după amiază un timp special, doar a lor, a fost mare. Ei au avut ocazia să învețe împreună cântece, să vizioneze un film video – Cavalerii rățăcitori – să se îndulcească cu suc și prăjitură, și nu în ultimul rând să se bucure de

Programul de duminică al bisericilor baptiste

Cenadul Unguresc

ora 9.30 și 14.00 – serviciu divin
Chitighaz

ora 9.00 – oră de rugăciune

ora 10.00 și 15.00 – serviciu divin
Micherechi

ora 9.00 – oră de rugăciune

ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

Pagină realizată de Nicoleta Burtic

cadourile primite.

Cred că cel mai frumos aspect al sărbătorii au fost, însă, momentele în care copiii, cu toții, au cântat din adâncul inimii lor, mărturisind că pe Cristos vor să-L slăvească, așa cum spun și versurile cântecului.

Le spunem și noi tuturor copiilor de ziua lor: Rămâneți credincioși lui Cristos și veți fi toată viața voastră fericiți!

Un copil este un înger ale cărui aripi se micșorează pe măsură ce îi cresc picioarele.

Învăță pe copil calea pe care trebuie să meargă și apoi ... mergi tu însuși pe ea.

Copiii sunt singura bogăție terestră pe care o putem lua cu noi în cer.

Cea mai sigură metodă de a le pregăti copiilor o viață grea este aceea de a le îngădui o copilărie prea ușoară și lipsită de griji.

Cam pe la vârsta de cinci ani copilul a primit deja jumătate din toată influența pe care părinții vor reuși s-o aibe asupra lui.

Tovărășia copiilor este o cură de sănătate pentru suflet.

Ce să înțeleagă copiii de la părinții care socotesc că ei nu pot sta să asculte 2 ore în biserică, dar îi lasă ore întregi în fața televizorului? Sau ce pot ei învăța de la cei ce le dau 500 Ft să se ducă la film, și numai 50 Ft să pună la colectă?

Când vrei să lauzi un copil laudă-i faptele, nu-l lauda pe el.

Facând astfel vei încuraja comportamentul, nu mândria.

Famiile fără copii și familiile cu copii mulți se compătimesc reciproc.

Limitele libertății creștine

„Toate lucrurile îmi sunt îngăduite, dar nu toate sunt de folos;

toate lucrurile îmi sunt îngăduite, dar nimic nu trebuie să pună stăpânire pe mine”

„Toate lucrurile sunt îngăduite, dar nu toate sunt de folos.

Toate lucrurile sunt îngăduite, dar nu toate zidesc” – I Corint. 6:12; 10:23

„Nimeni să nu-și caute folosul lui, ci fiecare să caute folosul altuia” (I Cor. 10:24). Fraza aceasta conține o altă limitare a libertății mele. Toate lucrurile îmi sunt îngăduite, dar există unele pe care, dacă le voi face, nu vor duce la zidirea sufletească a celor din

jurul meu. Din această cauză, lucrurile acelea nu-mi mai sunt îngăduite. În altă ocazie apostolul Pavel spune: „Dar dacă faci ca fratele tău să se mâhnească din pricina unei mâncări, nu mai umbli în dragoste! Nu nimici pentru mâncarea ta pe acela pentru care a murit Christos! ... La drept vorbind toate lucrurile sunt curate. Totuși, a mânca din ele, când faptul acesta ajunge pentru altul un prilej de cădere, este rău” (Rom. 14:15, 20). De data aceasta nu este vorba ca fratele meu să fie în pericol de cădere din cauza libertății mele, ci doar ca el să nu fie „zidit” de ceea ce fac eu.

Ca și creștin, trebuie să țin minte care este poziția mea în universul lui Dumnezeu: Deasupra mea sunt Christos și Dumnezeu, iar sub mine, și la dispoziția mea sunt toate celelalte lucruri – Pavel, Apolo, Chifa, lumea, viața și moartea, lucrurile de acum și lucrurile viitoare. N-am să mă apuc însă de nici un lucru înainte ca să nu-l judec atât din punct de vedere al progresului meu spiritual, cât și din punct de vedere al progresului spiritual al aproapelui meu în Domnul. Lucrurile care nu-l zidesc pe aproapele meu îmi devin astfel mie neîngăduite.

Această extraordinară afirmație a apostolului Pavel trebuie să ne determine pe fiecare dintre noi să ne cercetăm cu și mai mare atenție limitele libertății și felul în care ne folosim noi de lumea aceasta. A crede că există ceva în universul lui Dumnezeu care nu ne este la îndemână este greșit, dar și mai greșit este să ne apucăm să ne jucăm cu toate lucrurile din univers asemeni unor copii răsfățați, fără să ne mai gândim la altceva decât la propria noastră satisfacție și fericire. Dragostea desăvârșită a lui Christos ne arată că „El nu și-a plăcut Lui însuși”, ci a trăit pentru binele și mântuirea altora.

Există deci lucruri îngăduite la care trebuie să renunț de dragul propriei mele creșteri spirituale, altele la care trebuie să renunț de dragul libertății mele neânrobite și altele pe care nu le voi face pentru că sunt preocupat până la sacrificiu de mântuirea și zidirea celor din jur.

Dau slavă Domnului pentru largimea și îngustimea libertății noastre creștine, și mă rog Lui ca să putem pricepe că există în libertatea noastră locuri și lucruri în care trebuie să ne înfrânăm, atât pentru binele și progresul nostru, cât și pentru binele și progresul altora. Există situații când, asemenea locomotivei care alcargă pe spațiul restrâns delimitat de cele două șine, limitarea noastră voluntară este singura cale pentru gustarea fericirii unei libertăți depline.

Pastor Daniel Burtic

Duminică bihoreană

La 21 mai, în fiecare an, Biserica îi sărbătorește pe Sfinții Împărați Constantin și Elena, maica sa. De numele Marelui Constantin se leagă celebra lege cunoscută sub numele de „edictul de la Milan” (sau Mediolanum, cum se numea orașul Milano în antichitatea română) din anul 313, prin care se acorda libertate creștinilor din Imperiul Roman, supuși până atunci mai multor valuri de persecuții.

Numele împăratului este legat și de apariția miraculoasă pe cer a semnelor Sfintei Cruci, înaintea bătăliei de la Podus Milvius (Podul Vulturului), apariție însoțită de cuvintele: „*in hoc signo vinces*” („întru acest semn vei învinge”), iar împărătesei mame i se atribuie descoperirea lemnului pe care a fost răstignit Mântuitorul – adevărata Cruce a Domnului – și ei îi aparține inițiativa ridicării a numeroase biserici pentru creștini, în special la Locurile Sfinte și la Roma.

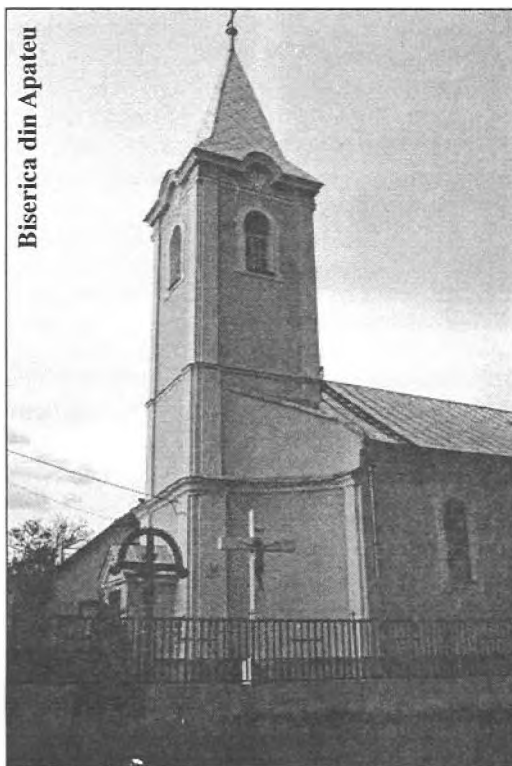
Constantin avea să dea imperiului o nouă capitală, ce-i va purta numele – Constantinopol – pe locul vechii colonii grecești Byzantium, aflată la întâlnirea Europei cu Asia, pe malurile Bosforului. Construcția orașului imperial, ce se va numi Noua Romă și va juca un rol hotărâtor în istoria creștinismului, începe în 330, cu șapte ani înainte de moartea împăratului.

În timpul acestui mare conducător politic și ocrotitor al Bisericii se va întruni, la inițiativa și sub patronajul său, primul sinod ecumenic, întâiul conciliu al întregii Biserici, la Niceea, în anul 325, pentru a rezolva tulburarea apărută în sânul ei prin erezia lui Arie, cel ce susținea că Domnul Iisus Hristos nu este Fiul lui Dumnezeu, că nu este de o ființă cu tatăl, ci este o făptură, făcut ca toate celelalte creaturi și mai mic decât Tatăl. Împotriva acestei erezii, Sfinții Părinți conciliari au mărturisit adevărul de credință ortodox, cuprins în primele șapte propoziții ale Credeului, care vor fi completate cu altele cinci, în 381, la cel de-al doilea sinod ecumenic, de la Constantinopol, devenind astfel Simbolul de credință niceo-constantinopolitan sau Crezul Bisericii creștine.

Pentru toate lucrările lor, Sfinții Împărați au fost cinstiți cu supranumele de „întocmai cu Apostolii și de Dumnezeu încununati”. S-au ridicat și se înalță și astăzi biserici cărora le sunt așezați ca patroni Sfinții Constantin și Elena. Catedrala Patriarhiei Române de la București are hramul lor, iar creștinii ortodocși

din toată lumea îi respectă cu admirație, urmându-le exemplul și botezându-și pruncii cu numele lor.

Anul acesta sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena a căzut într-o zi de duminică, în perioada pascală, când încă se cântă în

biserici troparul Învierii: Duminica Slăbăno-gului (a patra după Paști), când Biserica pomeneste vindecarea ologului de la scăldătoarea Vitezda, vindecare minunată săvârșită de Domnul Hristos.

Într-o astfel de zi, binecuvântată de Dumnezeu cu vreme bună și risipirea caniculei, Prea Sfințitul Sofronie Episcopul Bisericii noastre din Ungaria, a poposit pe meleagurile bihorene, în protopopiatul Apateu, fiind oaspetele Prea Onoratului Părinte Protopop Iconom Stavrofor (purător de cruce pectorală = la piept) Origen Sabău, consilier cultural al eparhiei și al vrednicilor credincioși români din părțile bihorene ale Ungariei.

Prea Sfinția sa a vizitat parohiile Săcal și Apateu, întâlnindu-se cu bunii credincioși, binecuvântându-i, rostindu-le cuvinte părintești și de felicitare pentru tăria lor în credință, pentru statornicia lor și pentru buna creștere a copiilor, pe care-i deprind de mici cu drumul bisericii. De asemenea, ierarhul nostru a împărțit iconițe copiilor și celorlalți credincioși prezenți la sfintele slujbe.

La Săcal, Prea Sfințitul a slujit la Sfânta Liturghie și a predicat, iar la Apateu, la slujba vecerniei a predicat și a asistat la slujba paras-tasului ridicat de credincioși din localitate pentru repausații lor. Masa a fost servită acasă la cantorul Săcalului, Domnul Ioan Gui, care l-a întâmpinat pe chiriarh împreună cu întreaga familie, într-o atmosferă de desăvârșită agapă creștinească.

Ziua a fost o împlinire, iar voia lui Dumnezeu a făcut ca toate să fie pline de lumina Învierii. Sperăm la cât mai multe astfel de clipe de bucurie.

Părintele Paisie

(1924–1994)

Influența televizorului

În legătură cu influența pe care o exercită televizorul asupra creștinilor, părintele Paisie a spus următoarele: „Televizorul face un mare rău. Să vă povestesc un eveniment ca să vedeți exact ce se întâmplă. Era un bătrîn de 84 de ani care, pînă să-i moară soția, trăia bine și frumos; avea și duhovnic. S-a întristat mult după moartea soției și pentru a-și uita mîhnirea, a aruncat-o asupra televizorului. N-au trecut 2-3 luni de la moartea bătrînei, și moșul căuta să se însoare. Nu reușea duhovnicul să-l facă a înțelege că ceea ce voia să facă era ciudat și ridicol. A venit și la Sfîntul Munte, la chilia mea. De la Kareea pînă aici a făcut 4 ore. (Chilia părintelui Paisie se afla destul de aproape de Kareea). Mi-a mărturisit gîndul său, iar eu l-am sfătuit să trăiască în liniște pe lîngă copiii săi și să nu se mai gîndească la înșurătoare. El însă suferise pagubă sufletească și nu s-a lăsat convins cu cele ce i-am spus. Mai mult, s-a supărat și mi-a zis: „Știi, părinte, am dreptul să iau alte două femei”. Atunci n-am mai rezistat și l-am rugat să plece să nu-l mai văd. L-a luat un călugăr și l-a dus la mănăstirea Cutlumuș. Vedeți ce pagubă poate produce televizorul?”

În altă împrejurare, a zis părintele: „Televizorul provoacă un mare rău, de aceea să nu-l urmăriți. Știrile să le ascultați la radio!” Altădată, a zis iarăși: „Televizorul produce mare catastrofă. Acest aparat emite radiații dăunătoare organismului uman. Au existat cazuri de copii mici cu malformații, deoarece mamele lor, cînd erau însărcinate cu ei, se uitau la televizor. Omului îi este rușine să păcătuiască în fața altor oameni. Nu se întâmplă la fel și cu televizorul. Filmele și scenele pornografice, păcătoase, sînt proiectate fără rușine. Televizorul este demon”.

Orarul slujbelor ortodoxe de duminică, 11 iunie 2000

Apateu	– ora 11.00 – pr. Origen Sabău
Bătania	– ora 10.00 – pr. Ilie Ciocan
Bichiș	– ora 9.00 – pr. Petru Pușcaș
Budapesta	– ora 10.00 – pr. Marius Maghiaru
Catedrala din Giula	– ora 10.00 – pr. vicar Pavel Ardelean
Cenadul Unguresc	– ora 9.30 – P.S. Sofronie, pr. Aurel Becan
Chitighaz	– ora 9.30 – pr. Florin Olteanu
Crîstor	– ora 9.30 – pr. Alexandru Șereș
Jaca	– ora 10.00 – pr. Cosmin Pop
Leucușhaz	– ora 9.00 – pr. Ilie Ciocan
Micherechi	– ora 9.00 – pr. Ioan Bun
Otlaca Pustă	– ora 9.00 – pr. Teodor Marc
Săcal	– ora 9.00 – pr. Origen Sabău

Programul Adunării „Oastea Domnului” din Micherechi

Duminică,	ora 17.00 – program religios
Marți,	ora 18.00 – oră de rugăciune

Slujbele ortodoxe din ziua Înălțării Domnului 8 iunie 2000

Aletea	– ora 9.00 – pr. Alexandru Șereș
Apateu	– ora 9.00 – pr. Origen Sabău
Bătania	– ora 10.00 – pr. Ilie Ciocan
Budapesta	– ora 10.00 – pr. Marius Maghiaru
Catedrala din Giula	– ora 10.00 – pr. Teodor Marc
Cenadul Unguresc	– ora 9.30 – pr. Aurel Becan
Chitighaz	– ora 9.30 – pr. Florin Olteanu
Giula II.	– ora 8.30 – pr. Petru Pușcaș
Micherechi	– ora 9.00 – pr. Ioan Bun
Otlaca Pustă	– ora 10.00 – P.S. Sofronie, pr. vicar Pavel Ardelean, pr. Teodor Rocsin
Peterd	– ora 10.00 – pr. Cosmin Pop

„Am fost crescut de mic la biserică”...

– Portretul maturandului Toma Iova –

S-a nascut la Micherechi. După terminarea școlii generale a urmat Seminarul Teologic din Arad. După bacalaureat vrea să-și continue studiile la Facultatea de Teologie din Arad, apoi se reîntoarce în Ungaria, dorind să slujească neamul lui.

- Un tînăr de azi de ce alege studiile de teologie?

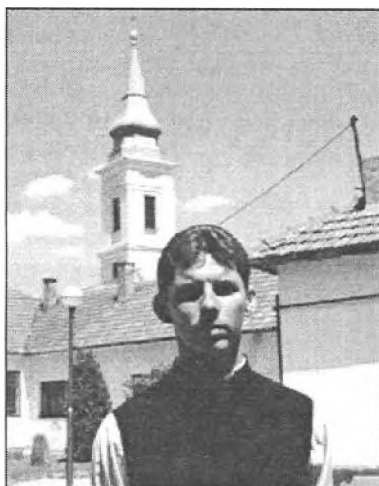
- Este o întrebare firească. Cei care studiază teologia, vin aici pentru credința lor în Dumnezeu, și pentru dorul arzător de a-L sluji bine și cât mai mult. La hotărârea mea a contribuit și educația mea, că am fost crescut de mic la biserică și îmi plăcea foarte mult atmosfera slujbelor.

- Prin ce diferă viața unui seminarist de cea a unui elev de la alte școli sau cămine de elevi?

- În primul rînd diferă prin faptul că eu am votat pentru această școală și nu trăiesc o viață atît de lumească. Ceilalți tineri se duc deseori la diferite che-furi, la petreceri. Teologii, cred eu, pre-feră să se ducă la slujbe. Diferă și prin pregătirea profesională. Pentru că un teolog se pregătește pentru ceva mai mult decît tinerii pentru alte profesii. Fiindcă pînă cînd ceilalți se ocupă doar cu viața lor pămîntească, noi, viitorii preoți, ne pregătim pentru a propovă-dui cuvîntul lui Dumnezeu printre oa-meni, pregătindu-i pentru Împărăția Cerurilor.

– Ce greutăți ai avut la început?

– În primul rînd am avut greutăți cu limba, deoarece graiul vorbit la noi acasă diferă mult de ceea ce numim limbă literară. Am primit însă mult ajutor de la profesorii mei, care au fost toleranți cu mine. La fel și colegii mei, care m-au ajutat întotdeauna cînd aveam

dificultăți cu limba, cu înțelegerea materialului.

- Ce faci după ce termini semina-
rul?

- Aș vrea să-mi continuu studiile la
Facultatea de Teologie din Arad.

- Dacă vei termina studiile teologice, ce îți dorești?

- Mă reîntorc în Ungaria și doresc să slujesc neamul meu.

– Azi la biserica din satul tău natal
ați cîntat tare frumos cu colegii de la
seminar, dirijat de dirigintele tău preot
profesor Pavel Teodor?

- M-am simțit deosebit de bine în mijlocul lor, am fost mîndru de biserica noastră, de apropiații mei, și că la această slujbă a participat și P.S. Sofronie episcopul nostru, iar noi am dat răspunsurile, am cîntat din toată inima, și s-a umplut biserica de cîntecele noastre.

Mă folosesc de această ocazie și mulțumesc satului, tuturor sponsorilor care ne-au ajutat în realizarea acestei sărbători.

Şt. Oroian

STOP – criminalității!

Duminica trecută, mii de familii au sărbătorit Ziua Copilului, mii de părinți s-au bucurat împreună cu copiii lor de ziua însorită de mai. Și tot în această zi, o familie din Ungaria a jelit fetița de unsprezece ani, ucisă în mod bestial – de alți doi copii. Cazul nu e unic. Din ce în ce mai mulți minori care ar trebui să se joace încă cu păpușile, cu căluții sau cu modele de locomotivă, devin agresivi și găsesc plăcere brutală în a-i chinui pe alții. În timpul practicilor sadiste nici nu-și dau seama că grozăviile lor nu sînt ilustrațiile unor filme de oroare, ci viață cruntă, adevărată. Iar pentru mulți copii, armele substituie azi jucăriile.

Mă gîndesc aici, de pildă, la cetele de partizani-copii din Filipine, care terorizează sate și ținuturi întregi, „jucîndu-se” cu adevăratelea de-a războiul. Mă gîndesc la tinerii palestinieni care nu cunosc altă jucărie decît aruncarea cu pietre în orice uniformă militară. Mă gîndesc la marele număr de copii (mai ales) din Statele Unite, care încă la vîrsta grădiniței primesc drept cadou nu o vioară sau o minge, ci cîte-un pistol... Apropo de pistol...Tot în săptămîna trecută, un elev din Statele Unite și-a ucis profesorul, în vîzul clasei întregi. Cazuri din acestea devin tot mai frecvente, dar sînt cu atît mai cutremurătoare, cu cît acești criminali minori dovedesc o indolență absolută, o totală lipsă de sensibilitate umană, de orice simțire omenească. Remușcare sau părere de rău nu se constată la ei. Fiindcă pentru ei realitatea se contopește adeseori cu ficțiunea din lumea filmelor, în care domină brutalitatea și violența din lumea filmelor în care viața unui om nu are preț. Iar tot mai mulți tineri se lasă seduși de iluzia falsă și cumplită a acestor pelicule.

Rezultatul îl aflăm apoi prin buletinele de știri. Zile în șir stăm încremeniți de groaza acestor fapte sîngeroase inexplicabile. Cu timpul, omul se liniștește: conștiința amțește, impresiile pălesc, sentimentele amorteșc, viața revine pe făgașul obișnuit – dar nu și viața victimelor.

-ilda-

PROVERB

ORIZONTAL: 1. Prima parte a proverbului. 10. Invers: speclă. 11. Gust neplăcut. 12. Mijlocul unui tort! 13. ...vehicul. 15. Patruzeci și nouă – roman. 16. Antonimul lui bună. 17. Am trimis. 20. Nouă sute nouăzeci și opt – roman. 21. Care ține de fluviul Rin. 23. O parte din râul Jil! 24. Ai ... ! = Nu mă urgenta! 25. Consoane identice. 26. O jumătate de gând! 27. Munții... 29. Mijloc de carne! 30. A doua parte a proverbului. 32. Bravo! 33. Ț. T. 34. Invers: am avut. 35. Ceea ce este comun în urît și rîmă. 36. Vesel, sprinten, plin de viață. 38. Antonimul lui des. 39. Țări străine.

VERTICAL: 1. Oraș în Iugoslavia. 2. Zidarii – în graiul nostru. 3. Lăuntric, strâns, apropiat. 4.

Afirmăție. 5. Trimise. 6. ...
Silvestri. 7. Sau. 8. Artist care
duce o viață dezordonată. 9. A
fost. 14. Bărbat. 16. Un fel de
cerb. 18. Cei care sînt enervați.
19. Comună. 22. Și tocănița este
aceasta. 24. Culoare. 26. Încrus-
tat. 27. Nume de femeie. 28. ...
Pann. 29. A lua pe nedrept. 30.
Hid. 31. Uite! – pe jumătate! 32.
Animal sălbatic. 36. Pe voi. 37.
I. Ă.

L. B.

Atentie!

Dezlegarea rebusului trimiteți-l pe adresa redacției Foi (5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8.) pînă pe 16 iunie 2000.

Premiu valoros!

[illegible]

Chitighaz

Apateu

Micherechi

Bedeu

Tineri dansatori din 14 localități

Și în acest an, *Festivalul Perinița*, tradiționala întâlnire a tinerilor dansatori români din țara noastră, s-a desfășurat într-o zi călduroasă de primăvară. În dimineața zilei de 26 mai au sosit la Centrul Cultural Român din Giula copii din 14 localități. După cuvintele de deschidere, au evoluat pe scenă „gazdele”, adică elevii școlii din Giula. Fiecare școală românească din Ungaria și-a trimis reprezentanții, ba mai mult, pentru prima dată au fost împreună cu noi și elevi din Darvaș și Jaca. A fost o surpriză că au venit și câțiva tineri din Șercad. Mai mulți ne-am pus înțelegerea, de fapt, cum au ajuns ei aici, printre românii din Ungaria. *Tiberiu Rocsin*, profesorul lor, originar din Micherechi a simțit drept o sarcină de suflet pregătirea elevilor săi pentru ziua aceasta. Cei 10 băieți sosiți ca *oaspeți de onoare*, au învățat câteva dansuri populare din Micherechi, pe care le-au prezentat autentic. Sperăm, ca și la anul ne întâlnim cu ei pe scena românească. Toți participanții au avut succes, dar cel mai mult au fost aplaudați cei din Micherechi și Apateu. Primii au cântat și au interpretat dansuri din Micherechi, iar apatenii au prezentat dansuri bihorene. Tot ei au invitat publicul la o „*periniță*”, unde toată lumea a dansat cu voie bună. După masa de prînz, fiecare grupă a primit bilete de intrare la ștrand. Spre marea noastră bucurie, și vremea a fost foarte caldă. Când ne-am reîntors, am fost așteptați cu o cină „țărănească”: piine unsă cu grăsime și cu boia. După ce s-a aprins focul de tabără, toți am format un cerc și am dansat „*perinița*”. Din păcate nu toate școlile s-au reîntors de la baie la festivitatea de încheiere, care a avut loc în curtea școlii. Dar cei plecați n-au mai avut ocazia să-l cunoască pe cântărețul *Vlad Crăsnic*, sosit din Arad, care a interpretat câteva cîntece românești, iar la sfîrșit a cântat împreună cu elevii „*Viața complicată*”. Noi, tinerii de azi sîntem recunoscători lui *Alexandru Hoțopan* pentru ideea bună de atunci, cînd a inițiat acest program folcloric și totodată acelor persoane care au luat parte în munca organizatorică, membrii Autoguverării pe Țară a Românilor din Ungaria. Sponsorul principal al manifestării a fost Fundația Publică pentru Minorități Naționale și Etnice din Ungaria. Dorim ca și în anii următori să ne întâlnim la Giula cu atîția copii însuflețiți, iubitori ai dansurilor strămoșești.

Andreea Gurzău
elevă, Giula

Leucușhaz

Micherechi

Cenadul Unguresc

Focul de tabără

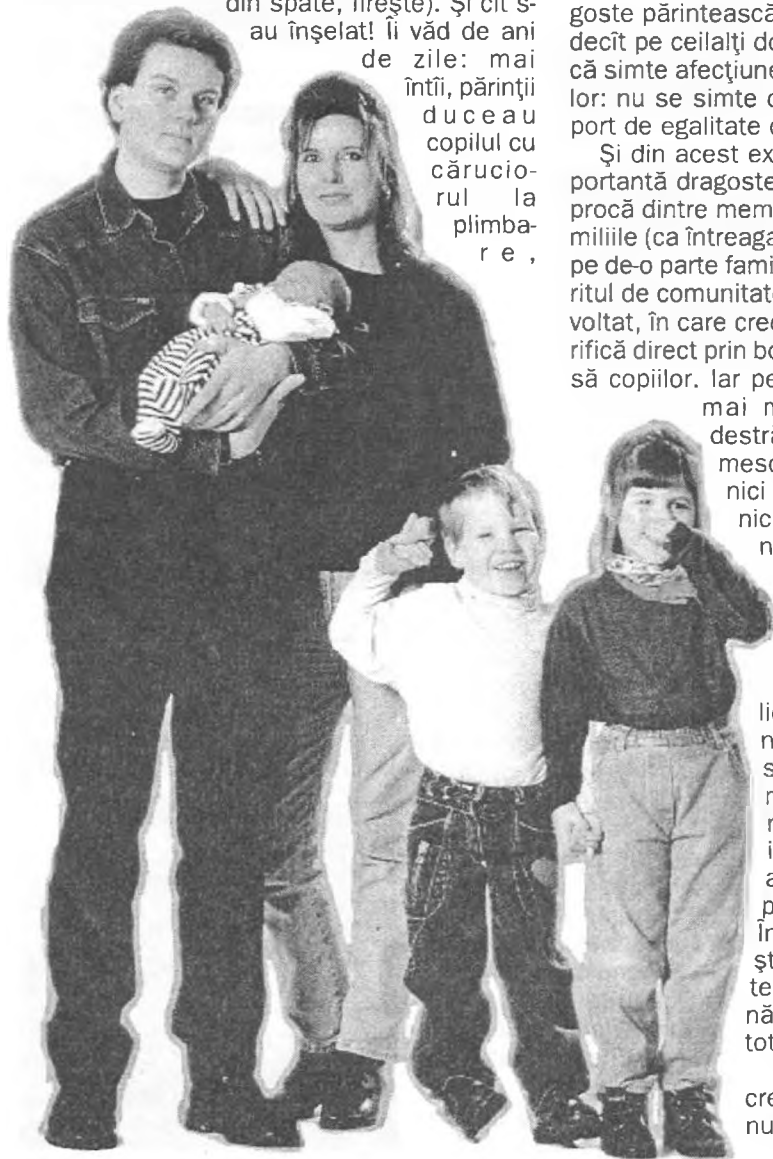
Căldura cuibului

Ce bogați sînt părinții care au mulți copii sănătoși! Dar nu sînt mai puțin bogați nici cei care au copii bolnavi. Dimpotrivă, acești părinți primesc din partea copiilor lor mai multă afecțiune, mai mult atașament. Fiindcă, în general, cei bolnavi, handicapați, infirmi pretind mai multă grijă, mai multă îngrijire, mai multă preocupare. Pentru orice progres, pentru cea mai neînsemnată îmbunătățire a stării lor, părinții se simt răsplătiți. Iar orice zîmbet stîngaci din partea unui copilăș debil înseamnă o rază de soare pentru părinți. Cel care a crescut (sau mai crește) un copil sau mai mulți, știe că muncă, că responsabilitate, că răbdare pretinde educația. Și că e de grea „meseria” părinților, care nu cunoaște nici zi, nici noapte, nici zi de muncă, nici duminică, nici concediu, nici ani de pensie. Mama e mamă și tata e tată pe toată viața. Și ce minunat că așa este!

Iar cît privește căldura casei părintești, pe aceasta nimeni și nimic nu o poate înlocui. Prăjiturile făcute de mama, căruciorul meșterit de tata, jocurile comune, excursiile cu toată familia, un spectacol de circ sau un film vizionat împreună – iată amintiri de neșters din viața unui copil, amintiri care dau consistență și ținută pentru o viață întreagă. Deci, dacă vorbim de un model de familie sănătos, acela cuprinde toate laturile, toate aspectele vieții, și bune, și rele. Iar în acest context, un copil bolnav sau infirm înseamnă muncă dublă, preocupare multiplă, dar și satisfacții mai mari.

...Cunosc o familie în care mezinul, cel deal treilea copil, un băiețel, s-a născut mongoloid. Ce pacoste, și-au zis mulți cunoscuți (pe

din spate, firește). Și cît s-au înșelat! Îi vād de ani de zile: mai întîi, părinții d u c e a u copilul cu căruciorul la plimbare,

pe la spectacole, pe la expoziții. Dar și cei doi copii mai mari își duceau frățiorul peste tot, nu se lăsau nici batjocoriți, nici luați în zeflema. Mai mult chiar: îl considerau tovarăș de joacă. Țin minte, o dată cei trei frați au venit la copiii noștri să se joace. Eram puțin îngrijorată, cum ne vom descurca cu cinci copii, dintre care unul e bolnav. Infirmitatea în cărucior și se uita cum se jucau ceilalți. Din cînd în cînd scîncea și scotea sunete nearticulate, dar fața schimonosită a ogîndit categoric o plăcere, o bucurie. Frații m-au și asigurat cum că, iată, cît de bine se simte frățiorul printre copii. În cursul anilor, părinții l-au dus de la un medic la altul, de la un institut de rehabilitare la altul, iar copilul a făcut progrese considerabile: a învățat să facă cîțiva pași, a învățat să articuleze cîteva cuvinte, știe să mănînce și să se îmbrace singur. Ce succes, ce satisfacție pentru părinți! Acum băiatul are vreo douăzeci de ani, circulă singur prin locuință, știe să ajute la treburi casnice simple, a învățat chiar să manipuleze în mod elementar calculatorul. Cei doi fii mai mari sînt duși, care încotro, unul are și familie proprie. Dar în toți acești ani, nu și-au abandonat frățiorul. Am auzit că cel mai mare, care făcuse anumite studii postgraduale în Statele Unite, o dată l-a dus pe mezin chiar cu el, înscriindu-l la niște cursuri speciale pentru handicapați. Celălalt frate îl duce în fiecare an cu propria sa familie în concediu, în excursie. De pe acum, părinții sînt pensionari și trăiesc într-un mod firesc viața cu copilul care acum le înșenează zilele (cei mari trăind departe). Îl consideră un partener de-al lor, îl iubesc cu aceeași dragoste părintească – probabil chiar mai mult decît pe ceilalți doi fii. Iar băiatul este fericit că simte afecțiunea dar și încrederea părinților: nu se simte drept povară, ci într-un raport de egalitate cu ei și cu toată lumea.

Și din acest exemplu rezultă, cît e de importantă dragostea familiei, afecțiunea reciprocă dintre membrii ei. În zilele noastre, familiile (ca întreaga societate) se polarizează: pe de-o parte familii în care atașamentul, spiritul de comunitate este puternic, foarte dezvoltat, în care credința și bunul simț se valorifică direct prin bogăția sufletească transmisă copiilor. Iar pe de altă parte, vedem tot

mai multe familii dezbinat, destrămate, în care copiii nu primesc nici dragostea necesară, nici îndrumare sănătoasă, dar nici exemplul părintesc atît de necesar. Ce adulți vor fi ei, rămîne de văzut (deși avem deja suficiente exemple cutremurătoare).

Iar acolo, unde într-o familie se naște și un copil bolnav sau infirm, acolo responsabilitatea părinților este și mai mare, iar dragostea părintească trebuie să fie un izvor nesecat, din care se adapă sufletul și spiritul copilului, dar și trupul chinuit. În acest sens, azi medicina, știința și mulțimea tratamentelor înseamnă un ajutor de nădejde, o rază de speranță tot mai puternică.

Și știința, înmănunchiată cu credința, poate face azi minuni mai mari ca oricînd.

E. I.

*Aruncă-ți cîrjele
și umblă!*

Printr-un amplu program de cercetare finanțat de UE, la institutul clinic din Strasbourg a fost realizat un sistem electronic de reactivare a nervilor și a mușchilor în capul bolnavilor paralizați de pe urma unor accidentări. Un microchip implantat în abdomenul pacientului paralizat este legat prin electrozi de extremitățile nervoase, transmițîndu-le impulsuri sistematice. În acest fel se pot pune în mișcare mușcii, înlesnind mișcarea. Deocamdată metoda este în fază experimentală, dar dă speranțe îndreptățite miilor de bolnavi paralizați.

Cîteva instituții sanitare...

...și de rehabilitare, cu renume mondial, funcționează la Budapesta. Deși sistemul sanitar din Ungaria este mult criticat, pînă la urmă dispune de cîteva centre medico-sanitare care se bucură de prestigiu mondial. Cu capital străin sau național, cu specialiști autohtoni și metode inedite, aceste instituții au dezvoltat terapii noi, tratamente unice, medicație cu rezultate senzaționale. Printre aceste instituții, Institutul Káli și Institutul Pethő a realizat rezultatele cele mai spectaculoase. Prin terapiile lor unice, prin sisteme complexe care îmbină medicația, terapiile și gimnastica medicală, sute de copii au învățat să umble, alții au recăpătat simțul echilibrului, iar alții au învățat să se descurce singuri prin învățînd să coordoneze mișcările cele mai simple.

...și în ultimii ani, scrisorile de mulțumire sosite la adresa institutelor sporesc în permanență.

Institutul Pethő
Budapesta 1125
str. Kútvolgyi nr. 6.

CASA DIN BĂTRÎNI

Ce trist, cînd îți plimbi privirea pe o casă veche, cu locuitori bătrîni: în fața unui cerdac aplecat de povara anilor un bătrîn cu fața brăzdată de ani, cu palmele bătătorite, proptite pe un băț... sau o măicuță cu broboadă neagră, cu degete noduroase, smulgînd cîteva fire de buruiiană de la poala casei cu pereții scorojiți... sau un motan smiorcîind cu tristețe, cînd în cămara pustie nu au mai rămas nici șoareci...sau cîte-o corcitură de ciîne, bătrîn cît hornul strîmb, urlînd a pustiu... Iar și mai tristă e casa cea veche atunci, cînd și ultimul ei locuitor e plecat în altă lume, iar printre pereții pustii nu mai rămîne nimic decît amintirea zilelor mai fericite.

Unor astfel de zile singuraticе, triste sînt sortite mai ales casele vechi de la sate. În multe din ele trăia cîndva o familie numeroasă, cu mai multe generații, unde înțelepciunea bătrînilor a însemnat căldura căminului, hărnicia gospodinei – mîndria din spoiala pereților, sacii plini – bogăția cămarilor, hărmlăia animalelor – avuția gospodăruului, puzderia de copii – fericirea părinților... Căci în toate casele erau mulți copii, iar bogăția nu se măsura în cai putere – cel mult în numărul cailor...

Tot mai multe dintre aceste case vechi, însingurate, sînt mistuite de vreme: de ploii și ger, de arșiță și neguri. Pereții se prăpădesc cu timpul, geamurile ferestrelor orbesc de praf și pînze de paianjen. Din cînd în cînd, cîte-un vecin mai aerisește, mai lucrează în grădina de alături. Copii sau nepoți din orașe îndepărtate mai vin pe la morminte, iar cu această ocazie mai trec și pe la casa părintească de odinioară, care azi stă orfană: urmașii nu mai au nevoie de ea. Iar ca s-o renoveze și s-o țină în stare bună, pentru asta lipsesc deseori banii...

Cu atît mai mare mi-a fost bucuria cînd am auzit o noutate de la niște prieteni. Ei se trag dintr-un sat îndepărtat, de prin coclaurii munților Zala. În anul trecut au hotărît ei, cei patru frați, să renoveze casa părintească care de mulți ani stătea goală. S-au adunat frații, au făcut un proiect de renovare, au discutat cine ce muncă să-și asume, au stabilit detaliile financiare și s-au pus pe treabă. Și așa, cu împrumut de bancă, prin muncă, dar mai ales din tragere de inimă, au refăcut casa părintească, au adunat la un loc mobilier, fotografii de familie, cuverturi, covoare și tot ce au mai putut aduna din avuția de odinioară a părinților. Și în acest fel, frații au realizat un mic muzeu de familie și concomitent o mică casă de odihnă, unde neamurile își pot petrece concediul, unde străinul poate regăsi viața familială de odinioară și unde copiii, nepoții și strănepoții păstrează cu sfințenie moștenirea părintească, lăsamintul spiritual al înaintașilor.

E. I.

Foto: I. Sz. Kiss

O surpriză pentru nepoți

Zăpadă cu căpșuni

Ingrediente (pentru 6 persoane): 500 g căpșuni, 500 g brînză de vacă (fără apă), 150 g zahăr, 4 albușuri, 1 linguriță esență de rom, 3 foi gelatină, 3 linguri zahăr vanilat.

Mod de preparare: Amestecați într-un castron brînză de vacă, 100 g zahăr și esență de rom. Puneți la înmuiat foile de gelatină într-o cană cu apă rece. Puneți la fiert într-o crăticioară trei linguri de apă. Presați foile de gelatină înmuiate între palme, ca să le stoarceți, apoi dizolvați-le

în apa fierbinte, trăgînd vasul de pe foc. Amestecați pînă cînd gelatina se topește complet, apoi turnați-o peste brînză de vacă. Amestecați. Bateți spumă albușurile de ou și încorporați-le cu delicatețe în compoziție. Luați șase cupe cu fundul drept și cu marginile netede (sau un singur vas rotund de Jena) și puneți compoziția în ele, după ce așterneți pe fundul vaselor hîrtie de pergament. Băgați vasele la gheață cel puțin 4 ore. Spălați și curățați căpșunile. Păstrați șase bucăți mai mari pentru decor. Mixați 200 grame de căpșuni cu restul de zahăr pentru a obține un suc mai gros și băgați-l la frigider. Taiati căpșunile rămase în patru. Introduceți vîrfurile unui cuțit subțire în interiorul cupelor pentru a desprinde conținutul și puneți-l pe farfurioare. Scoateți hîrtia de pergament, puneți o căpșună întreagă la mijlocul fiecărei porții de „zăpadă” și înconjurați-o cu căpșunile tăiate în sferturi. Vărsați sucul de fructe la baza compoziției, în farfurioară. Pudrați deasupra cu zahăr vanilat (sau tos) și serviți imediat.

Vremea și sănătatea

Zilele trecute v-a înțepenit mijlocul, v-au durut oasele și ați avut amețeli? Înseamnă că sînteți meteodependenți și e cazul să luați măsuri.

Adepii medicinei alternative stabilesc o legătură directă între variațiile atmosferice și starea noastră de sănătate. Temperatura, precipitațiile, umiditatea aerului, dar mai ales presiunea atmosferică influențează în mod negativ un mare număr de oameni.

Starea dvs. de sănătate se înrăutățește îndată ce acul barometrului începe să arate o scădere de presiune?

Milioane de oameni reacționează la fel: mai ales primăvara, atunci cînd fronturile atmosferice se gonesc din urmă unele pe altele, întregul organism (în primul rînd sistemul circulator) obosește repede. (La femei, fenomenul e de trei ori mai frecvent decît la bărbați.) Nu trebuie să înțelegem că oscilațiile meteorologice ne îmbolnăvesc în adevăratul sens al cuvîntului. Simptomele tipice sînt durerile de cap, migrenele, sufocările, amețelile, starea de slăbiciune, crizele reumatice sau transpirațiile excesive.

S-au produs mutații atît de profunde în climă sau am devenit noi prea sensibili?

Vremea este astăzi mai agresivă. Deteriorarea stratului de ozon, gazele de epășament și ploile acide fac ca meteosensibilitatea noastră să fie în continuă creștere. Totuși, principala cauză rămîne lipsa de antrenament, prea puținele contacte cu mediul natural. Cel mai adesea, preferăm să stăm la adăpost în locuința noastră confortabil încălzită. Sfatul specialiștilor pentru cetățenii comozi: cît mai multă mișcare în aer liber, de preferință pe vreme rea.

Ce pot face persoanele meteodependente?

O rețetă cu valabilitate generală nu există. Fiecare om reacționează altfel față de modificarea factorilor climaterici. Pe unul îl afectează scăderea presiunii atmosferice, pe altul - un val neașteptat de frig. Pentru a descoperi ce anume ne provoacă necazurile, medicii ne îndeamnă să ținem minimum două luni un jurnal în care să notăm toate simptomele care se abat de la normal, în paralel cu starea vremii.

Cred că acum, după mulți ani, nu ar mai avea nimeni nimic împotriva să dezvălui și câteva din... picanterii, niciodată publicate, ale unui zbor cosmic ca acela pe care l-am efectuat eu. Să încep prin a explica puțin, cum defineam noi la bord, codificat, „medicamente profilactice lichide” sau „băuturi tonice”. Am fost „introdus în problemă” de colegul meu de zbor, cu câteva zile înainte de lansare. Popov mi-a explicat că, la bordul

PICANTERII ÎN COSMOS

să ajungem cu ele în cosmos, evitând controlul riguros. Astfel de materiale nu puteau face parte din kilogramul de lucruri personale pe care aveam voie să le ducem cu noi, chiar dacă măsura ni se părea arbitrară, iar ce duceam noi nu ar fi influențat cu nimic siguranța și în-

Ivanovici a scos rapid din servietă o ploscuță din inox, în care, am aflat, se afla conținutul celei de-a doua sticlute de coniac, și nici mai mult nici mai puțin... o legătură de ceapă verde, pe care soția lui Kovalionok îl rugase foarte mult să i-o trimită soțului la bord. Să nu se creadă cumva că era ambalată ca alimentele de la marketingurile moderne. Nu. Era pur și simplu o mână de ceapă verde învelită într-o hîrtie cafenie. Popov mi-a spus să le iau eu. Mi-am scos mănușile din buzunarele speciale de pe jamele scafandrilor cosmic și am îndesat în locul lor ce mi s-a dat. Normal că mănușile și-au găsit alt loc pînă la bordul navei, unde, conform instrucțiunilor le-am tras pe mîini.

Deja, sus în cosmos, după joncțiunea cu laboratorul spațial, după toate transmisiunile oficiale, am închis camera TV, legătura radio cu solul, și am „ciocnit” un păhărel de coniac românesc în cinstea succesului misiunii comune. Sincer să fiu, din tot ce am dus la bord, nu am prins decît jumătate de gură de lichid, dar, pentru simbolismul lui, a fost suficient. Spuneam mai devreme că, în cosmos, lichidele nu curg, dar cu toate acestea, cînd am scos sticlutele, Kovalionok l-a rugat foarte serios pe Savinîh să caute „păhărele”. Mă și întrebam, ce pahare au la bord, cum vor turna în ele? Mirarea mi s-a spulberat cînd l-am văzut pe colegul rus apărînd cu un tubuleț de plastic, scos de la instalația de regenerare a apei și strigînd în gura mare că a găsit „păhărelul”. Se înțelege, deci, că metoda cea mai eficientă folosită pen-

mai adus?” Popov zice „da”, și scoate din trusa noastră cu medicamente un set de tubulețe de plastic, ca acelea pentru pastă de dinți, dar transparente, pe care scria „valeriană”, deci „medicament profilactic lichid”. Știam că semnasem pentru așa ceva la imbarcare, valeriana fiind luată în cantități mici pentru efectele fortifiante asupra inimii și sistemului circulator, înainte de revenirea pe Pămînt. Dar cea pentru care venisem avea culoarea maro, iar aceasta era transparentă! Nu mică mi-a fost mirarea să constat că în tubulețe era alcool etilic 98%, care urma să fie amestecat cu o cantitate egală de apă, direct în gură, și care dădea cea mai curată votcă. Ceea ce se terminase la bord era același tip de alcool, folosit oficial la curățarea garniturilor de cauciuc de la trape, de la costumul de scafandru cosmic, pentru o mai bună etanșeizare. Nu știu dacă vreo garnitură de la bord a fost curățată într-adevăr și cu alcool, dar cantitatea regulamentară era trimisă periodic și se consuma.

Dacă, din unele puncte de vedere, cosmosul creează dificultăți, din altele, creează facilități. Închipuiți-vă ce ușor e să fotografiazi, din orice colț al stației orbitale, fără să ai nevoie de trepid sau cît e de simplu să te... autofotografiezi cu ajutorul declanșatorului automat! Stabilizezi aparatul în plutire în orice loc al stației și îl îndrepți spre orice direcție. Precizia nu este prea grozavă, deoarece aparatul, totuși, se mișcă încet, chiar și numai datorită aerului care circulă în permanență, vehiculat de ventilatoare. În afară de asta, dacă vrei să prinzi în obiectiv și ceea ce te interesează, trebuie să folosești un obiectiv superangular. Stația orbitală este un adevărat conglomerat de aparatură științifică destinată dife-

Tuburile cu mîncare și cutiile de conserve plutesc în aer

laboratorului spațial, te duci ca și în vizită la o altă casă, unde nu e frumos să mergi cu mîna goală, așa că, total neoficial, o sticlă de coniac sau de votcă e binevenită și foarte apreciată. Numai că acest lucru se cunoaște într-un cerc foarte restrîns și nu se putea recunoaște oficial. Întîmplător luasem cu mine la cosmodrom niște sticlute plate de cîte 200 ml cu coniac românesc „Drobeta”, foarte apreciat la vremea respectivă, ca să fac și eu cînte colegilor, înainte de plecare în misiunea cosmică. Numai că, am fost rugat de colegul meu să pun deoparte două dintre ele „pentru orice eventualitate”. Abia mai tîrziu am aflat că avea intenția clară să le ia în cosmos. Dar cum? Totul era foarte bine controlat. Mi-a zis că, dacă vom fi descoperiți, să spun că eu nu știu nimic, iar el se va descurca cumva cu oficialii lor (!).

De asemenea, era strict interzis să iei la bord aparatură fotografică personală, sau filme neînregistrate. Toate filmele aduse din cosmos se predau „organelor de resort” și nu se știa dacă mai vedeai vreodată ce era pe ele, iar amintiri personale de la bord toți doreau să aibă. Popov, însă, știa că aparatele foto de la bord nu sînt prea performante în cazul fotografierilor interioare, și nu aveau șanse să rămîi cu prea multe amintiri interesante, dacă lucrezi cu ele. Așa că, a procurat din timp, prin intermediul viitorului, pe atunci, astronaut francez Patrick Baudry, care se pregătise o perioadă cu noi, un aparat foto ultracompact, complet automat, care în Est era o raritate la vremea respectivă și făcuse rost, de asemenea, de mai multe filme color de cea mai bună calitate.

Toate se aflau acum la Baikonur, sticlute, filme, aparat foto, și ne „spărgeam capul” cum

deplinirea cu succes a misiunii. Soluția salvatoare a apărut de la sine. Cu trei zile înainte de start, academicianul rus Valentin Glușco, marele șef al programelor cosmice pilotate, ne-a adus un colet, legat cu un șnur verde, „care mai fusese în cosmos”, în care se aflau niște diplome speciale pe care noi urma să le semnăm și să le ștampilăm la bordul laboratorului spațial, ele urmînd să confirme prezența noastră în cosmos. Cine le putea transporta în cea mai deplină siguranță decît echipajul, adică noi. Pentru a nu avea probleme cu ele la imbarcare, pe hîrtia coletului a scris „Liber la start”, semnat „academician Glușco”. Pentru toți cei de la Baikonur semnătura lui era sfîntă și ordinele lui de necontestat.

Ideea ne-a venit pe loc. Popov a alergat la bucătărie, a procurat o cutie de dulciuri de dimensiunea diplomelor, a desfăcut cu îndemînare șnurul verde, iar în aceeași hîrtie cu „liber la start”, alături de diplome a introdus și cutia care conținea o sticlută, compactul aparat foto și filmele personale. Și acum îmi aduc aminte cum ne deplasam spre rachetă cu „diplomele” sub braț, din interiorul lor se auzea „gîl-gîl”, la mișcarea lichidului, iar personalul de supraveghere se uita mirat la coletul nostru, neîndrăznind să se atîngă de semnătura șefului lor superior.

Ultima persoană care însoțește echipajul, chiar pînă la baza rampei de lansare, unde ești lăsat de un autobuz special, compartimentat, etanșeizat, este medicul de echipaj. Ca orice medic care se respectă, acesta are cu el o servietă cu tot felul de produse medicale. Nu mică mi-a fost mirarea cînd, înainte de coborîrea din autobuz, după ce trecusem de toate posibilele controale, doctorul Ivan

Așa se bea în imponderabilitate

tru a bea dintr-o sticlă în cosmos era cea cu... paiul, numit simbolic „păhărel”.

Adevărul este că o gură de tărie luată în perioada acută de adaptare la imponderabilitate, mai fluidizează sîngele, mai destinde capilarele și relaxează presiunea sanguină, atît de supărătoare, din cap. Dar povestea „băuturilor tonice” nu s-a terminat aici. Cam pe la mijlocul misiunii noastre la bordul lui „Saliut-6”, Kovalionok poartă o discuție stereotipă cu Popov: „Nouă ni s-a terminat. Voi nu ați

ritelor experimente. După utilizare, dacă nu sînt readuse pe Pămînt, ele se depozitează în diferite dulapuri, dulăpașe sau cotloane ale stației, lăsîndu-se, de regulă, și un inventar scris al lor, precum și un indicator al locurilor unde pot fi găsite. Uneori, din grabă sau pentru că anumite instalații nu mai pot fi folosite, ele sînt excluse din lista de inventar.

Fragmente din cartea „Mai aproape de Dumnezeu cu Dumitru Dorin Prunariu”, apărută în 1999, la Editura Augusta, Timișoara

Anul 50

Fișier al colaboratorilor FOII (5)

Alexandru Hoțopan

debut publicistic • cercetător • redactor

O personalitate complexă, cu vocație constructivă și largi preocupări culturale, de la folclor, etnografie, la ziaristică și literatură (poezie, proză, epigrame), redactor de presă periodică și de specialitate, Alexandru Hoțopan (n. 1937) face parte din a doua generație de vîrf a intelectualității românești din Ungaria și a treia generație de absolvenți ai liceului giulan, alături de Lucian Magdu, Gheorghe Marc, Gheorghe Petrușan, Mihai Cozma, Gheorghe Roatiș ș.a. Imensa activitate jurnalistică, precum și diversitatea formelor ei de reprezentare, responsabilitatea care plutește deasupra articolelor publicate și spiritul riguros în materialele de specialitate, impun și în cazul acestui creator adunarea lor într-un volum distinct, care să-i recomună profilul omului cultural integral.

Ca și colegii de generație, cu o ușoară întârziere în decizia încercării, Al. Hoțopan încearcă debutul, la finele studenției seghediene, prin *Poșta redacției*, cu două materiale, unul de popularizare culturală, și cu câteva versuri, în nr. 2/ 15 ianuarie 1958 al *Foii noastre*. Însă adevăratul **debut de presă**, care identifică și predilecția lui Alexandru Hoțopan pentru cercetarea folclorului român din Ungaria, are loc în nr. 3/ 1 februarie 1959, cu textul *Două zicători din comuna Micherechi*, scurte glosări pe marginea se-

manticii și construcției lingvistice a unora din cele mai expresive formulări populare rostite în mari momente de ceremonial („Crăciunu-i ciul și sătul” și „Paștile-s mîndre și flămînde”). În anul 1959, cînd se găsea profesor la școala din Bătania, scrie un emoționant material despre locul și oamenii lui (*O întrunire prietenească la Școala română din Bătania*, în nr. 7/ 1 aprilie 1959), articol care atestă și calitățile de bun reporter, atent la mișcările interioare ale omului de alături. Publică apoi sporadic, cu articole de informare politică dar și culturală (*Seară literară la Giula*, în nr. 22/ 16 noiembrie 1961), de atitudine critică și obiectivă (*Situația bibliotecilor noastre*, în nr. 3/ 1 februarie 1963).

Pînă în anul 1962, acțiunea de culegere și prelucrare a folclorului se făcuse amatorist. În luna mai 1962 are loc o consfătuire la ELTE din Budapesta unde se pune problema acută a unei acțiuni științifice de recuperare a creației populare, acțiune urmată de un articol critic al lui Gh. Petrușan despre culegerile de folclor. Aceste două evenimente au condus la constituirea unui colectiv de cercetători, care, iată, investesc în Alexandru Hoțopan responsabilitatea colectivului, format din Gheorghe Petrușan, Ana Varga (în nr. 24/ 15 decembrie 1962). Este anul care-l afirmă pe Al. Ho-

țopan ca personalitate în cercetarea și valorificarea creației populare. O face cu pasiune și în bună știință, fie pe calea reportajului de profil (despre ansamblul de dansuri din Aletea, în nr. 23/ 1 decembrie 1962), fie prin dialoguri deschise sau prezentări cu povestiri populare (Vasile Gurzău, 1963, Mircea Mureșan, 1971, Toader Șimonca, 1978, Maria Ardelean, 1979). Paralel, scrisul lui Alexandru Hoțopan se valorifică și prin practica unor schițe, povestiri umoristice și anecdotice, precum *Scisoarea lui Ilie* (1966), *O întâmplare de ieri* (1967). Tot din această perioadă datează și încercările poe-

tice ale sale, o poezie descriptivă cu jocuri cromatice și sonore transpuse în imagine difuză, din care amintim aici *Moment de toamnă* (în nr. 23/ 1 decembrie 1968), dar și autor de epigrame (în nr. 6/ 15 martie 1970).

Activitatea sa bogată, puterea de angajare la o acțiune amplă, l-au îndreptățit pe Al. Hoțopan să fie și unul din cei mai serioși profesioniști ai gazetăriei. I se dă responsabilitatea comisiei redacționale din cadrul U.D.R.U., în 1969, în care activează cu spirit critic și polemic ascuțit (o discuție la obiect vizînd limbajul gazetei are loc la începutul anului 1970). O mai veche dispută reactivează Alexandru Hoțopan față de nuvela lui Ilie Ivănuș, *Cheia*, o critică mult prea severă și subiectivizată la extrem (în nr. 19/ 1 octombrie 1970), dispută care va antrena o vie polemică în celelalte numere, în care intră Ana Varga, Anton Goția. Din 1972, Alexandru Hoțopan devine conducătorul însărcinat, apoi redactor-șef al periodicului, din faza giulană, cu o activitate lungă, pînă în 1991. Două lucrări majore a construit în aceste etape Alexandru Hoțopan: din 1982 a inițiat și redactat volumul de etnografie și folclor *Izvorul*, a editat volume valoroase de specialitate (*Proverbe și zicători din Micherechi*, 1974, *Poveștile lui Mihai Purdi*, 1977, *Florian-Poveștile lui Teodor Șimonca*, 1981, 1982); în al doilea rînd, aduce primele modificări de substanță în conceperea ziarului *Foaia noastră*, reușind să reducă distanța valorică față de etapa budapestană a redacției.

ei, prin deschiderea spre formarea unor tineri jurnaliști ai comunității. Reinițiază apariția suplimentului *Vocea tineretului*, din păcate sistată în iunie 1979, după cinci ani de apariție, locul de afirmare a unor condeieri de viitor precum Petru Cîmpian, Ioan Sz. Kiss, Edda Illyés, Mihai Kozma (Giula), Ștefan Frățean, Maria Berényi, Tiberiu Herdean, Tiberiu Juhász, Eva Ruja Bányai ș.a. Apoi, e perioada fertilă în care ziarul inaugurează, după atîția ani de nădejde, apariția săptămînă, care se menține și azi. Ca pierdere însă, perioada directoratului lui Al. Hoțopan a fost sistarea o vreme și apariția sporadică a *Poștei redacției* prin care putea impune creatori tineri. Încercarea din 1991 și apelul la o revigorare a ziarului (de la titlu, aspect, format, conținut) a avut de înfruntat reacții opuse din partea colectivului redacțional. Trecerea are loc sacrificînd și titlul, ziarul devine *NOI românii din Ungaria*, dar și rupînd anul de tradiție, care din 1 octombrie 1991 este abandonat devenind anul I [XLI], acțiune care a creat un precedent, și pentru *Foaia românească*, din 1998, anul I [XLVIII] și, recuperat abia acum, în anul 50-L de actuala redacție. Evantaiul larg al scrisului său cuprinde în perioada ultimă a ziarului pe care l-a păstorit glose, comentarii, tablete, scrise cu vervă și critică necruțătoare, dar și poeme confesive, meditative, strînse în volumul *Rădăcini comune* din 1991.

Am fi tentați azi să așteptăm de la Alexandru Hoțopan, ca mărturie vie, multe din tainele echipei redacționale a ziarului românesc, ca și din bucuriile reușitelor și supărările nereușitelor. Căci vocația sa de constructor îl înobilează, dar îl și invită, cu onoarea cuvenită maeștrilor, să dea mai tinerilor jurnaliști speranța mersului înainte cu folos. **Cornel Munteanu**

Din fișele următoare: Maria Berényi (6), Mihai Cozma (7), Ana Crișan (8) și atîția alții.

Două zicători din comuna Micherechi

Zicătorile aparțin creației populare, adică folclorului. Creații populare mai sînt încă și proverbele, ghicitoriile, basmele etc. Ele, ca în general creațiile artistice, ne oglindesc sentimentele autorului, în acest caz ale poporului. Din ele putem să cunoaștem viața sufletească și viața de toate zilele a oamenilor muncii. Proverbele conțin înțelepciuni și sfaturi, zicătorile conțin scurte, iar ghicitoriile elemente umoristice și educative. În basme găsim setea nepotărită de libertate, ură nemărginită față de asupritorii etc.

Pentru a dovedi valabilitatea constatării de mai sus, adică oglindirea vieții în creațiile populare, voi reda titlul a două zicători din comuna Micherechi pe baza explicației date de Ion Mărtin și de tatăl meu.

— Pentru ce se spunea cîndva că „Crăciunu-i ciul și sătul”, iar „Paștile-s mîndre și flămînde”? („ciul” = înfățișare neplăcută) — am întrebat-o pe lelița Ana, tîrîncă de 84 de ani din Micherechi.

— Cîndva — începe lelița Ana — soarta noastră a plugarilor nu era prea strălucitoare. Toată vara eram la cîmp. Munceam pămîntul moșierului, sau cum se spune la noi, al gîzducului. Lucram cu ziua luni de-a rîndul pentru un salariu de ni-

mica. De aici vine că la crăciun se mai găsea din rodul muncii și ne săturam. — crăciunul era „sătul” — însă cu sosirea paștilor și alimențele erau pe sfîrșite în casele țărănilor, în unele locuri nici pîinea de toate zilele n-o mai avea țărănul. Așa se explică pentru ce paștile erau „flămînde”.

Și pentru ce se spunea că crăciunul e „ciul”, iar paștile „mîndre”? —

La această întrebare îmi răspundese tata: — Crăciunul este sărbătoare de iurnă. Pe atunci însă nu a fost anotimpul cel mai plăcut pentru țărani. Pentru ce? Pentru că frigul e greu de răbdat pentru cei fără adăpost cîmsecade, zdrenăroși, fără haine calde. Deci din această cauză crăciunul era „ciul”, iar primăvara și sărbătoarea paștilor erau „mîndre”, adică frumoase.

Astfel am aflat titlul acestor două zicători versificate al căror autor este populația romînă din comuna Micherechi.

Natural aceste zicători astăzi nu se mai folosesc, deoarece prin schimbarea radicală a traiului, ele și-au pierdut rostul, devenind inactuale. Datoria noastră însă este să le stringem, deoarece fac parte din comoră neșcută a creațiilor populare.

Alexandru Hoțopan

Aletea: probleme vechi, jucători noi

Asociația Sportivă din Aletea s-a înființat în anul 1912, cu numeroși tineri ambițioși. La început - conform condițiilor vremii - și ei au jucat pe un teren destul de rău și în condiții modeste, dar dragostea pentru joc i-a făcut să nu dea importanță acestor circumstanțe. În istoricul echipei, anii 1970 sînt cei mai buni, cînd fotbaliștii aleteni s-au calificat în Cupa Națională printre cele 64 de echipe mai bune pe țară.

În zilele de azi, echipa, care în anii trecuți a fost una dintre favoritele campionatului județean Bichiș, doar vegetează, se chinuie. La ora actuală ocupă ultimul loc, cu 2 puncte, 101 goluri primite și 15 goluri marcate. Problemele sînt grave, dar rezolvarea lor nu e imposibilă - am aflat de la László János, președintele echipei.

Marti după-masă am avut o întîlnire cu Zoltán Reșetar (fundaş în Giulia Termal), antrenorul echipei. Cînd i-am spus scopul vizitei, s-a înfocat și mi-a explicat imediat pe neîntrebate.

- Problemele noastre se trag încă din anul trecut, cînd mulți jucători din echipă nu s-au înțeles cu Hank Mátyás, antrenorul de atunci. El a demisionat, și în locul lui a venit Mikulás Mihály, care nu a ținut nici o oră de antrenament, fiindcă - aflîndu-ne încă în plină iarnă - nimeni nu a închiriat sala sportivă. În aceste condiții antrenorul nu a putut unifica echipa și el, în aceste condiții nedemne, a demisionat. Între timp cei mai buni fotbaliști au părăsit echipa, rămînînd o „echipă” slabă, cu doar cîțiva jucători.

Cînd am preluat echipa și am început antrenamentele cu băieții, am îmbunătățit condițiile și i-am pregătit tactic și tehnic cît am putut de bine. Problemele totuși au rămas - sau au venit: Aletea-Ciorvaș 0-2, Orosháza-Aletea 4-0. Iar „acasă”, pe teren propriu, contra echipei Medgyesbodzás am condus cu 1-0, dar, cu mare „ajutor” din partea arbitrilor, au cîștigat oaspeții, iar noi am primit bătaie cu 1-2. De atunci băieții joacă decepționat, fără nici un elan. Prin urmare, în mai multe cazuri nu am putut „adu-nă” nici 11 jucători, ca echipa să fie completă...

Duminică după-masă (contra micherechenilor), pe banca antrenorilor echipei a ocupat loc și Kiss Tibor, noul antrenor, fiindcă între timp a demisionat Zoltán Reșetar. „În astfel de condiții nu pot să lucrez. Eu nu știu să fac minuni, iar echipa Giulia Termal are mare nevoie de mine. Îmi pare rău că nu am putut să-i ajut pe aleteni.”

De la noul antrenor am aflat că va „dirija” echipa cel puțin pînă la sfîrșitul sezonului. Dacă va reuși să întărească „gașca” și va fi utilă activitatea sa, atunci va rămîne și pe mai departe.

- Care sînt primele impresii despre echipă?

- Jucătorii sînt în bună condiție fizică, numai curajul le lipsește și au probleme cu tehni-

ca. Și sînt foarte puțini... Sezonul de toamnă îl începem în divizia II., și cea mai mare sarcină e să readucem jucătorii cei mai buni care au părăsit echipa. Peste 2-3 ani am vrea să ne calificăm iarăși în campionatele mai înalte.

Probleme financiare nu avem, căci Primăria ne-a ajutat cu 1,4 milioane de forinți, dar mai sînt în oraș și cîțiva sponsori care ne ajută cu plăcere. (De la un cunoscut din Aletea am auzit că cel mai mare sponsor nu ajută cu nici un ban atîta timp cît o anumită persoană e membră în conducere!)

Rîndurile acestea le-am scris în speranța să ajut la desfășurarea unei etape noi din viața fotbalului din Aletea.

MIC

Lungimea turului: 3,367 km
Lungimea traseului: 262,626 km, 78 tururi
Viteza medie: 141,458 km/h.

Continuă „Marele Cerc”, cu următoarea competiție, din 4 iunie, la Monte-Carlo. Dintre cele 46 de curse organizate începînd din anul 1950, Ayrton Senna le-a cîștigat pe cele mai multe (6) pînă acum. Dintre concurenții care și duminică vor sta la linia de start, Mika Häkkinen o dată, iar Michael Schumacher de patru ori a înbucurat suporterii cu victoria sa. Competiția din Monte-Carlo e foarte populară. În plus, aici trăiește majoritatea concurenților. Spre bucuria automobilistilor, în ultima duminică din luna mai s-a permis circulația mai accelerată: viteza îngăduită, care în mod normal este de numai 30

km/h a fost ridicată. Orașul, marea, condițiile favorabile ale cursei, toate la un loc vor alcătui un fond bun pentru competiție.

Marea întrebare este, oare Schumacher sau Häkkinen va cîștiga marele trefeu de la Monte-Carlo. Urmărind competiția, duminică între orele 13.50-16.00, la M1, vom afla răspunsul.

MIC

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Giula (Zi de odihnă)	
Campionat național, divizia III.	
Bătania-Kerekegyháza	2-2
Campionat județean, Bichiș divizia I.	
Micherechi-Ciorvaș	2-2
Csabacsüd-Aletea	6-1
Campionat județean, Bihor divizia I.	
Tiszacsege-Leta Mare	0-2
Hajdúsáson-Jaca	4-2
Campionat județean, Bichiș divizia III.	
Micherechi II.-Kötegyán	2-6
Pusztaföldvár-Chitighaz	2-5
Leucushaz-Telegerendás	7-4
Campionat județean, Bihor divizia III.	
Săcal-Pocei	1-1

Următoarele meciuri de fotbal

3 iunie (sîmbătă) 17.00

Szabadkgyós-Micherechi II.
Chitighaz-Nagybányegyes
Gerendás-Leucushaz
Pocei-Bărănd
Hajdúszovát-Săcal

4 iunie (duminică) 17.00

Giula-Kazincbarcika
Bătania-Algyő
Aletea-Vest
OMTK-Micherechi
Jaca-Vámospercs
Leta-Mare-Mikepercs

Joc care dă motiv de nădejde

La ultima ocazie, Emeric lenei a vrut să festeze jucătorii mai tineri pentru a vedea care vor fi cei patru jucători pe care îi va lăsa acasă. Astfel tricolorii români au început meciul cu Olanda într-o formulă surprinzătoare, cu mulți tineri, cum ar fi Lobonț, Chivu, Lincar, Măldărășanu sau Mutu. Dar nu a fost prea reușită nici pentru Măldărășanu sau Mutu. Prima repriză însă nu a fost prea reușită pentru lotul întinerit. Tricolorii au periclitat poarta lui van der Saan doar de două ori, în schimb au primit un gol ușor de evitat.

Repriza a doua a adus și anumite satisfacții suporterilor români. Lenei a făcut o schimbare inspirată, aducîndu-l pe teren pe Dorinel Munteanu. Acesta înțelegîndu-se la perfecție cu Hagi, jocul ofensiv al românilor a crescut foarte mult. După 2 la 0 pentru gazde, tricolorii au lansat o ofensivă pu-

ternică, fructificată însă numai cu un singur gol, cînd lovitura liberă executată de Hagi a deviat pe capul lui Viorel Moldovan. În ultimul sfert de oră, România a mai ratat două ocazii uriașe prin Ganea și Mutu. Băieții lui lenei oricum au lăsat o impresie bună, fiind parteneri egali cu Olanda, echipă care după majoritatea specialiștilor are cea mai mare șansă la cucerirea titlului european. În paginile cotidianului *Evenimentul Zilei* Gică Hagi a spus că Olanda este principala candidată la primul loc din Europa. Întrebat dacă România ar fi meritat un rezultat de egalitate, căpitanul naționalei a răspuns: „În ultimele 20 de minute am fost peste ei, dar Ganea și Mutu a ratat din fața porții. Puteam egala, dar trebuie să admitem că și ei au avut ocazii mari de a înscrie. Dacă vrem să progreseăm, trebuie să fim realiști!”

Ștefan Crâsta

Hagi: Milan sau Inter?

Conform ultimelor informații, Gheorghe Hagi este așteptat la două cluburi de vîrf din Italia. *Corriere dello Sport* și gazeta românească *ProSport* așa știe că este foarte posibil ca cel mai bun fotbalist român să încheie un contract de un an cu una dintre cele două echipe.

Silvio Berlusconi, președinte al A.C. Milan, de mult timp admiră jocul lui Hagi și dorește să-l aibă printre fotbaliștii săi pe actualul jucător al echipei turcești Galatasaray Istanbul.

Intenții asemănătoare are și Massimo Moratti, care l-ar include cu plăcere pe Gheorghe Hagi în lotul clubului Internazionale, unde joacă și în prezent tînărul Adrian Mutu.

T. Boca

3. FORMULA 1 la Hungaroring

A. Sao Paulo

Cine a cîștigat cursa din anul trecut?	1 p.
În ce an s-a organizat pentru prima dată competiția de F1 la Sao Paulo?	1 p.
Cine a cîștigat prima cursă?	1 p.

B. Magny Cours

Lungimea runde: 1 p., Numărul rundelor: 1 p., Lungimea cursei: 1 p.

C. Pronosport

- 1) În care an s-a organizat primul Campionat Mondial?
1. 1921 X. 1925 2. 1950 2 p.
- 2) Unde a fost organizat primul Campionat Mondial?
1. Silverstone X. Monte-Carlo 2. Monza 2 p.
- 3) În care an s-a organizat prima competiție de F1?
1. 1926 X. 1939 2. 1950 2 p.
- 4) Unde a fost organizată prima competiție F1?
1. Monte-Carlo (Monaco) X. Indianapolis (SUA)
2. Silverstone (Anglia) 2 p.
- 5) Cine a cîștigat acest concurs?
1. Farina X. Fagioli 2. Parnell 2p.
- 6) Care a fost cea mai mare viteză la primul concurs de F1?
1. 87,253 km/h. X. 151,291 km/h. 2. 137,419 km/h. 2p.

Termenul de înaintare: 2 iunie 2000.

Adresa: Foai românească, 5700 Giulia, str. Gh. Doja nr. 8.

Nu uitați să precizați pe plic: 3. - Formula 1.

ROMÂNIA

Luni, 5 iunie

11.00 Surprize, surprize 13.00 Jurnal 13.15 TVR Craiova 14.00 Pro Patria 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Agenția de plasare 17.10 Corect! 17.20 Serial. Orice e posibil 17.45 Serial. Hiller și Diller 18.10 Avanspremieră 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 19.55 Iartă-mă! O provocare către toți cei care s-au certat cu o persoană dragă și doresc să se împacă în fața camerelor de luat vederi. 20.55 Cu ochii'n 4 21.35 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.50 Serial. Cazuri ciudate 22.40 Jurnalul de noapte 22.55 Turneul de Tenis de la Roland Garros 23.25 Marele Jaz.

Marti, 6 iunie

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 Serial. Hiller și Diller (R) 9.50 Drumul spre Europa 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.05 Serial. Cazuri ciudate 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan. Lumea PC-ului 13.30 Repere sacre 14.00 Oameni ca noi 14.30 Convietauri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 La telefon, muzica populară! 16.30 Medicina pentru toți 17.10 Corect! 17.20 Serial. Orice e posibil 17.45 Serial. Hiller și Diller 18.10 Avanspremieră 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 20.00 Ceremonia decernării Premiilor Naționale de Televiziune 22.00 Jurnalul Academiei Cațavencu 22.15 Nu trageți! 22.30 Jurnalul de noapte 22.45 A-Facerea 23.30 Turneul de Tenis de la Roland Garros.

Miercuri, 7 iunie

6.00 Matinal național 8.05 TVR Iași 9.00 Serial Hiller și Diller (R) 9.25 Agenția de plasare 10.05 TVR Cluj-Napoca 11.00 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Căsătorie imposibilă (R) 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Ceremonia decernării Premiilor Naționale de Televiziune 15.30 Magazin folcloric 16.30 Impas în doi 17.10 Corect! 17.20 Serial Orice e posibil 17.45 Serial Hiller și Diller 18.10 Avanspremieră 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 19.55 Film. Crima 21.25 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.40 In Flagrant 22.15 Jurnalul de noapte 22.30 Lumea dansului 23.30 urneul de Tenis de la Roland Garros.

Joi, 8 iunie

8.00 TVR Iași 9.25 Impas în doi 10.05 TVR Cluj-Napoca 11.05 Tezaur folcloric (R) 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 14.00 Convietauri 15.00 Scena 15.30 Bibliotecă pe roți 16.00 Lumea și noi 16.30 Studioul electoral 17.30 Casa mea 18.00 Corect! 18.10 Avanspremieră 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Sport 20.05 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Căsătorie imposibilă 21.10 Reflecții rutiere 21.25 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.40 Serial. Aristocrații 22.35 Jurnalul de noapte 22.50 Turneul de Tenis de la Roland Garros.

Vineri, 9 iunie

6.00 Matinal Național 8.00 TVR Iași 9.00 Agenda electorală 9.25 Casa mea 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.05 Serial Aristocrații (R) 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan 13.30 Evrika 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Top Voiaj 16.30 Studioul electoral 17.30 Pentru dumneavoastră doamnă 18.00 Corect 18.10 Avanspremieră 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 19.55 Ploaia de stele 21.25 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.40 Culise 22.25 Jurnalul de noapte 22.40 Euro Fotbal 23.40 Film. Dealul înalt.

Sîmbătă, 10 iunie

6.00 Film Ploaia de stele 7.20 Serial Zorro 8.35 Desene animate 9.00 Agenda electorală 9.15 Desene animate 9.45 Art-Mania 10.45 Dicționar de muzică 11.30 Garantat 100% 12.30 Auto Club 13.00 Național TV Bingo Liberty 16.00 Studioul electoral 17.00 Euro Știri 17.15 Telesciclopedia 18.00 Surprize, surprize 20.00 Jurnal 20.25 EURO 2000 Festivitatea de deschidere. Fotbal: Belgia-Suedia (grupa B) 22.35 Jurnal 22.40 EURO Fotbal 24.00 Turneul de Tenis de la Roland Garros.

Duminică, 11 iunie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Universul credinței 8.00 Desene animate. Donald războiul la 50 de ani 8.30 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 10.00 Viața satului 11.30 Tezaur folcloric 12.15 De luni, pînă duminică 12.45 Film. Calul de bătaie 14.20 Fotbal: Turcia-Italia (grupa B) 16.30 Trupa de șoc 17.00 Știri 17.15 Serial. Căpitan și compania 17.45 Fotbal: Franța-Danemarca (grupa D) 22.35 Jurnal 22.40 Fotbal 24.00 Turneul de Tenis de la Roland Garros.

ROMÂNIA

Luni 5 iunie

11.00 Tip-Top, Mini-Top! (R) 11.45 Un popas pe săptămînă (R) 12.00 Desene animate 12.30 Rapsozii satelor 12.45 Melodii populare 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.55 Grădina lui Cupidon (R) 15.10 Afaceri la cheie (R) 15.45 Serial Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telejurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întîmplă acum 18.40 Punct și de la capăt 20.15 E dreptul tău! 20.45 Sport plus 22.05 Știri 22.10 Bucuriile muzicii 23.00 TVM Mesager.

Marti 6 iunie

6.00 Serial (R). Ucigașul sentimental 6.50 Serial (R) Domnișoara Andrea 7.40 Documentar Istoric (R) 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Atlas (R) 12.00 Desene animate 12.30 Tribuna partidelor parlamentare 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Turneul de tenis 17.30 Telejurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întîmplă acum 18.40 tCred 19.45 Spațiu Francofon 20.15 Puls 2000 21.00 Călătorind prin țară 21.15 Serial. Alfred Hitchcock prezintă... Capcana 22.05 Știri 22.10 Lentila de contact 23.00 TVM Mesager.

Miercuri 7 iunie

6.00 Turneul de tenis 7.40 Serial (R). Capcana 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Arca lui Noe (R) 12.00 Desene animate 12.30 Nouă meșteri mari (R) 12.45 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Turneul de tenis 17.30 Telejurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întîmplă acum 18.40 18.35 Film. Alo, ați greșit numărul 20.05 Video-clipuri 20.15 Mit și Istorie 21.00 Călătorind prin țară 21.15 Serial. Scena morții 22.05 Știri 22.10 Lentila de contact 23.00 TVM Mesager.

Joi 8 iunie

6.00 Turneul de tenis 7.40 Serial (R) Scena morții 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Arta apărării 12.00 Desene animate 12.30 Tribuna partidelor parlamentare 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Turneul de tenis 17.30 Telejurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întîmplă acum 18.35 Cinematograful de artă. Farinelli 20.15 Turnul de control 21.00 Călătorind prin țară 21.15 Serial. Ucigașii plătiți 22.05 Știri 22.15 Enigmatica Terra 22.45 Armonii clasice 23.00 TVM Mesager.

Vineri 9 iunie

6.00 Turneul de tenis 6.50 Serial (R).Femeia misterioasă 7.40 Serial (R). Ucigașii plătiți 8.30 Trupa DP 2 11.30 D'ali lu' Mitică (R) 12.00 Desene animate 12.30 Tradiții 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Turnul de tenis 17.30 Telejurnal TVR2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Se întîmplă acum 18.35 Medalion de interpret 19.00 Grădina lui Cupidon 20.15 Afaceri la cheie 20.45 Călătorind prin țară 21.00 Știri 21.10 Film Clipa morții 22.45 Armonii clasice 23.00 TVM Mesager.

Sîmbătă 10 iunie

6.00 Turneul de tenis 8.30 Osia Lumii 9.00 Lumea de mîine 10.35 Care pe care 12.10 Serial de călătorii 13.00 Antologia jocului popular 13.15 Serial. Îngerii buclucași 13.40 Știri 13.45 Atlas 14.20 Turneul de tenis 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telejurnal TVR2 17.45 Serial. Lumini și umbre 18.40 Un secol de cinema 19.30 Virtuozii ai instrumentelor populare 19.45 Serial. Familia și legea 20.35 Top TVR2 21.35 Știri 21.40 Serial. Star Trek - Voyager 23.00 TVM Mesager.

Duminică 11 iunie

6.00 Turneul de tenis 7.40 Un secol de cinema (R) 8.30 tHorizont spiritual 9.00 Ferma 10.00 Un popas pe săptămînă 10.15 Tip-Top, Mini-Tip! 11.00 Arca lui Noe 11.30 Start Rec. Magazin științific 12.15 Arta apărării 12.50 Desene animate 13.15 Serial. Îngerii buclucași 13.40 Știri 13.45 Din folclorul popoarelor 14.00 Turneul de tenis 17.30 Telejurnal TVR2 17.40 Film. Ellen Foster 19.45 Serial. Familia și legea 20.40 Serial. Beavis și Buttthead 21.05 Știri 21.10 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Scapino 23.00 TVR Mesager.

ProTv Internațional este transmis pe satelitul **HOT BIRD 3**, situat la **13** grade Est, putînd fi recepționat cu orice receptor digital local situat pe frecvența **12202,75 MHz**. În România, acest program este transmis **NECODAT** între orele 00.00 - 10.00 (ora României).

Luni 5 iunie

21.00 Știrile ProTv 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTv 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Reforma la români 0.50 Urmărire generală 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Fotbal Divizia A - Rezumat 3.00 Știrile ProTv - Știrile despre viață pur și simplu 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTv e al tău!

Marti 6 iunie

21.00 Știrile ProTv 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTv 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Profesiunea mea, Cultura 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Apropo.ro 3.00 Știrile ProTv 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTv e al tău!

Miercuri 7 iunie

21.00 Știrile ProTv 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTv 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Profeții despre trecut 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Doctorul casei 3.00 Știrile ProTv 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTv e al tău!

Joi 8 iunie

21.00 Știrile ProTv 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTv 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Acasă cu Ruxandra Săraru 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Profashion 3.00 Știrile ProTv 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTv e al tău!

Vineri 9 iunie

21.00 Știrile ProTv 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTv 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Reforma la români 0.50 Urmărire generală 1.15 Acasă la bunica 1.30 Acasă la români 2.30 la-mă acasă 3.00 Știrile ProTv 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTv e al tău!

Sîmbătă 10 iunie

21.00 Știrile ProTv 21.30 Fotbal: Divizia A: UFC Rapid-FCU Craiova 23.00 Acasă la români 0.30 Retrospectiva Chestiunea Zilei 1.00 Profashion 1.30 la-mă Acasă 2.00 Acasă cu Ruxandra Săraru 3.00 Echipa mobila 3.30 Steaua ta norocoasă 5.30 Retrospectiva P@oezia 6.00 Profesiunea mea, Cultura.

Duminică 11 iunie

21.00 Știrile ProTv 21.30 Concert extraordinar al Colegiului Pro 22.30 Procesul Etapei 24.00 Echipa mobila 0.30 Vacanta Mare 1.30 Acasă la români 2.30 Doctorul casei 3.00 Superbracadabra 4.30 Apropo.ro 5.00 Echipa mobila 5.30 Promotor 6.00 Profeții despre trecut.

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 59-430552, Fax: 59-427372 e-mail: inbox@rve.net
- muzică - știri locale și BBC - emisiuni pentru orice vîrstă
Ascultați RVE non stop și pe Internet la: <http://www.rve.net>
TRANS WORLD RADIO - ROMÂNIA
(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)
AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15-21.45
SW 31 și 49 m - vineri: 18.30-18.45 - sîmbătă: 18.00-18.45 - duminică: 18.30-18.45

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

5 Iunie, Luni (redactor: Anamaria Brad)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00 Montaj de muzică populară - redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

6 Iunie, Marti (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 10.30 Buletin informativ, date meteo 10.45 Engleza pe înțelesul tuturor - curs de limbă engleză 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

7 Iunie, Miercuri (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

8 Iunie, Joi (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 „Oameni care au fost...” - literatură, muzică, artă - serialul Eleni Munteanu 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămînii de Edda Illyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

9 Iunie, Vineri (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.50 Ce s-a mai întîmplat la Liceul Bălcescu din Giula? - relatează Andreea Gurzău 11.55 Revista presei „Foia românească” 11.00 Magazinul „De la pașpe la opșpe - liceenii” 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Actualități la românii din Banatul Sîrbesc - relatează Cornel Mata din Vrșeț 11.50 Știri și curiozități din România - relatează Simona Pele din Timișoara 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

10 Iunie, Sîmbătă (redactor: Anamaria Brad)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.50 Recomandări culturale 15.00 Party Time - magazin de muzică ușoară 15.30 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58 Încheiere.

11 Iunie, Duminică (redactor: Anamaria Brad)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.30 Retrospectiva săptămînii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămînii) 15.30 Emisiune religioasă baptistă 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

7 iunie 2000 (m1 ora 13.25)
Reluare: 9 iunie 2000 (m2 ora 10.45)

Programul prevăzut al emisiunii românești:

După citeva știri din viața publică și culturală românească din Ungaria, vom prezenta un montaj mai amplu despre Festivalul Perinița, organizat recent la Giula. După manifestarea la care au participat mai multe sute de copii ai școlilor noastre invitatul nostru va fi profesorul Mihai Cozma din Seghedin. Domnia sa va prezenta rezultatul discuției de atelier, la care au participat specialiști români din Ungaria, în interesul lămuririi cîtorva reguli de limbă, pentru folosirea numelor de localități etc.

Realizator: Tiberiu Boca

Tinerii au venit la „Joc”, la Giula

Dansatori giulani

Florea Crișu și învățăcelii lui

Primii pași

Autogovernarea Română din Giula se pregătește de un an încoace, încercând să organizeze o serată de dans, un „joc” tradițional, ca altădată. În sfârșit, la 22 mai a.c., luni seara, la ora 19, în sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria s-a organizat primul „joc” din Giula.

Această primă petrecere de dans a avut un succes neașteptat mai ales în rândul tinerilor, care au fost îndrumați și instruiți de maestrul coregrafi Florea Crișu (Oradea) și Viorel Nistor (Arad), iar muzica, la fel originală, a fost asigurată de fiul și nepoții lui Delea (Teodor Covaci).

Jocul a fost deschis prin câteva cuvinte de bun venit ale lui dr. Ioan Ciotea, președintele UCRU. Apoi a urmat echipa de dansuri populare a școlii generale românești din oraș, condusă de însușitul profesor Ioan Ruja (Mitică).

Prin contribuția școlarilor, programul serii a devenit mai bogat. Copiii au dansat elegant și cu însuflețire sinceră dansurile străbunilor.

După acest program, copiii, din păcate, s-au retras – că au mai avut de învățat lecțiile.

Dar în ușă au apărut imediat cei mai mari, liceenii, printre care câțiva sînt dansatori adînc „implicați în joc”, care cunosc bine și dansurile din Micherechi, și cele din Aletea.

Dansatorii adulți, mai puțini la număr, au sosit mai timid și nu atîția cît am fi dorit.

A venit și a fost printre noi bace Teodor Boca, vechiul dansator din Micherechi – l-am convins și a intrat în joc. Stilul, contribuțiile și ritmul lui de joc a fost atrăgător, i-a și inspirat pe ceilalți, care l-au urmat în joc.

Din păcate, bace Tibi nu e în „antrenament”, iar neobișnuit cu „jocul”, spațiul i-a fost strîmt și i-a lipsit aerul: și-a șters deseori sudoarea de pe frunte, s-a odihnit puțin, a mai mîncat o „pită unsă”, a băut un pahar de bere... apoi, cu mîndria știutorului de dans, a intrat iarăși în joc și a ascultat muzica care toată viața i-a fost dragă.

Mai tîrziu, pe la sfîrșitul jocului, la rugămintea generală, cei doi conducători coregrafi au prezentat pașii horei și a sirbei. Toată lumea a intrat în joc, în vîrtejul dansului... Timpul a trecut pe neobservate, de abia ne-am putut opri... Cu toții am obosit... Dar a fost o oboseală plăcută, plină de satisfacții: am fost încîntați deopotul și ritmul dansului, de muzica dinastiei Covaci...

Începutul a fost cam greu... dar continuăm... Dacă veți fi chemați iarăși – veniți la joc...! Intrați în horă!

Șt. Oroian

Teodor Boca, vechiul dansator din Micherechi

Elevul Ioan Nedrău a prezentat dansuri aletene

Foto: Eva Iova

FOAIA
românească
2 Iunie 2000

Săptămînal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Ștefan Oroian. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atît personal, cît și prin cec poștal. Abonamentele în 2000: 3 luni 270 forinți; 6 luni 540 forinți; 1 an 1080 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămînalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.